

VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

VERBINDEN EN VERSTERKEN

Beleidsplan 2011-2015

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Voorwoord	Pag. 3
1. Inleiding: Verbinden en Versterken	Pag. 4
2. Samenwerken: investeren in relaties	Pag. 6
3. Vertrekpunt en context: het Risicoprofiel	Pag. 8
4. Risicobeheersing: het accent op de voorkant	Pag. 11
5. Communicatie	Pag. 13
6. Informatiemanagement	Pag. 15
7. Ontmoeting met de werkelijkheid	Pag. 17
8. Crisismanagement: voorbereid op de crisis van morgen	Pag. 18
9. Herstel: crisismanagement na de ramp	Pag. 21
10. Financieel meerjarenperspectief 2011-2015	Pag. 22
11. Epiloog: de blik op 2015	Pag. 23

BIJLAGEN

1. Operationele prestaties
2. Opkomsttijden Brandweer
3. Sturing en organisatie van de Veiligheidsregio
4. Verdeling BDUR gelden
5. Opleidings- en oefenbeleidsplan
6. Begrippenlijst

Voorwoord

In opdracht van en samen met 26 gemeenten werkt de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant aan de veiligheid van ruim 1 miljoen inwoners.

Behalve de wettelijke vereisten zijn daarbij de maatschappelijke wensen en verwachtingen ons kompas.

Wij geven invulling aan onze rollen, taken en verantwoordelijkheden door intensief samen te werken.

Dat doen we binnen de veiligheidsregio maar ook daarbuiten. We bieden de gemeenten en hun inwoners een hoogwaardig veiligheidsproduct, leggen de lat daarbij hoog en zoeken de grenzen op om onze prestaties en resultaten verder te verbeteren.

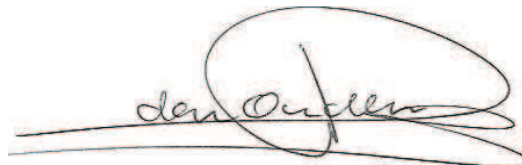
Veiligheid is niemands exclusieve domein. Gemeenten, Brandweer, Politie, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) en het Openbaar Ministerie (OM); allemaal werken ze samen in en met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en voor de veiligheid van alle inwoners van de regio. Ook uiteenlopende publieke en private partijen behoren tot de samenwerkingspartners. Niet in de laatste plaats is er voor burgers, bedrijven, instellingen en organisaties een (eigen) verantwoordelijkheid weggelegd.

Ons credo voor de komende beleidsperiode is niet "meer veiligheid door meer overheid", maar "meer veiligheid door (effectiever) gemeenschappelijk handelen". Het accent ligt daarbij op onderlinge vertrouwen, publiekprivate samenwerking en wederzijds te maken afspraken.

Als veiligheidsregio zijn we in staat om als flexibele en daadkrachtige organisatie en als samenwerkingsverband snel en klantgericht in te spelen op de wensen en eisen van bestuur, gemeenten, ketenpartners en tal van andere spelers in het veiligheidsveld. Dat doen we als een efficiënt ingerichte en transparante organisatie, met medewerkers die over de juiste competenties beschikken en dat doen we als netwerkorganisatie.

mr. P.G.A. Noordanus
voorzitter

C.J.C. den Ouden MCDM
secretaris

1. Inleiding: Verbinden en Versterken

Voor u ligt het Beleidsplan 2011-2015 van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Het is het eerste meerjarenbeleidsplan dat wij als VR MWB presenteren sinds het inwerking treden in 2010 van de Wet Veiligheidsregio's. Je zou kunnen zeggen dat het beleidsplan formeel is voorgeschreven en dat we in het plan moeten laten zien dat we in de komende beleidsperiode aan alle wettelijke vereisten zullen voldoen. Maar dat is dan 'slechts' een van de doelen.

Met dit beleidsplan willen we vooral onze plannen en ambities voor de komende jaren formuleren en daaraan concrete beleidsvoornemens verbinden. We laten zien waar we momenteel staan als veiligheidsregio, wat we in 2015 bereikt willen hebben en wat we daarvoor ondernemen. Onze ambities en beleidsvoornemens vatten we samen onder de noemer Verbinden en Versterken.

Als veiligheidsregio kunnen we zorgen voor meer veiligheid van onze burgers. Het is onze taak om hen te beschermen tegen risico's en hen hulp en nazorg te bieden in het geval van een ramp of crisis. De schaal waarop we als veiligheidsregio functioneren, de multidisciplinaire samenwerking en integrale aanpak op plan- en uitvoeringsniveau, onze netwerk- en platformfunctie én onze expertise en professionaliteit bieden ons de mogelijkheden om voor nog betere bescherming en hulp te zorgen. Aan de veiligheidsregio is in die zin een leidende rol toebedacht. Die rol willen wij duidelijk oppakken door zelf verantwoordelijkheid te nemen en ook van anderen verantwoordelijkheid te vragen. Wij zien het als onze taak om zowel onze bestuurlijke als operationele slagkracht de komende jaren te versterken. Wij gaan de banden met onze externe partners verstevigen en verder verankeren. In de richting van de 26 gemeenten, die onze regio vormen en onze opdrachtgevers zijn, zullen wij onze ondersteunende en faciliterende rol versterken. Binnen de organisatie zullen we de samenwerking tussen de operationele diensten verder stimuleren en maken we door aanscherping van het beleid op het gebied van oefenen, trainen en opleiden extra werk van praktijkgerichte competenties, kennis en kunde.

Veiligheid is onveranderd een onderwerp dat zeer hoog op zowel de politiek-bestuurlijke agenda als de maatschappelijke agenda staat. De aandacht voor veiligheid is zelfs verder verscherpt door het spanningsveld dat ontstaat tussen enerzijds de hoog gespannen verwachtingen die burgers hebben van de overheid en anderzijds het toenemende beroep dat die overheid doet op de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven en burgers. Het stimuleren van die eigen verantwoordelijkheid is de komende jaren een van onze speerpunten en wordt daarmee een belangrijk fundament onder onze aanpak van risicobeheersing.

Ervoor zorgen dat burgers zich verzekerd weten van een veilige omgeving, blijft niettemin een fundamentele taak van de overheid. Die kan kaders scheppen die leiden tot een grotere slagkracht van uiteenlopende partijen die hun bijdrage leveren aan veiligheid. De Wet Veiligheidsregio's vormt in dat opzicht een belangrijk nieuw kader. De veiligheidsregio's hebben daarmee hun wettelijke basis gekregen. Genoemde wet biedt diverse aanknopingspunten om de integrale en multidisciplinaire zorg en aandacht voor veiligheid, die het wezenskenmerk is van de veiligheidsregio, verder te optimaliseren. Maar daarvoor is meer nodig dan een wettelijk kader.

We beschouwen wet- en regelgeving dan ook niet als het enige kompas voor onze toekomstige koers. We zijn er als veiligheidsregio in de eerste plaats voor de ruim 1 miljoen inwoners van Midden- en West-Brabant. Zij vormen de samenleving die ons denken en doen beïnvloedt. En die samenleving is geen statisch gegeven. Er is sprake van een maatschappelijke dynamiek, die eisen stelt aan onze taakopvatting, aan onze processen en producten en dus aan onze organisatie en haar medewerkers. Die dynamiek komt onder meer tot uitdrukking in de wijze waarop de samenleving tegenwoordig communiceert. Ontwikkelingen op dat gebied zijn van invloed op de manier waarop wij onze crisiscommunicatie zullen inrichten. Op dat gebied zullen wij nadrukkelijk de bakens verzetten en ons de innovatieve verworvenheden eigen maken. Dat zullen we ook doen op het terrein van het informatiemanagement. Informatie is een van de succesfactoren voor het welslagen van crisisbeheersing en incidentbestrijding. Eigentijds informatiemanagement moet tot het DNA van onze organisatie behoren en daarmee in de nerven zitten van onze mensen, middelen en systemen. Daarvoor zijn technologische vernieuwingen nodig, die wij de komende jaren willen doorvoeren. Vanuit het besef dat de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen om ons heen de afgelopen jaren sneller zijn gegaan dan wijzelf, zullen we grenzen moeten verleggen.

We zullen de klassieke middelen moeten inruilen en over een state of the art instrumentarium moeten beschikken dat bijdraagt aan nog grotere slagvaardigheid en effectiviteit in ons crisismanagement.

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant gaat met dit Beleidsplan 2011-2015 een nieuwe, belangrijke fase in. We beschikken over een wettelijk kader, dat tevens ons formele richtsnoer is. We beschikken over een basis die we kunnen duiden als 'op orde', maar voelen tegelijk de urgentie om onze rollen, taken, diensten en producten door te ontwikkelen. En we beschikken, met de recente brand in Moerdijk, over een 'ontmoeting met de werkelijkheid' die ons veel leert over hoe we nog meer moeten verbinden en versterken.

Kortom, we beschikken over voldoende uitdagingen en inspiratie om de keuzes te maken die nodig zijn voor een veilige toekomst van onze regio en haar burgers en om ook anderen uit te dagen en te inspireren. Uiteraard worden die keuzes mede beïnvloed door de financiële ruimte die in een tijd van bezuinigingen zijn beperkingen kent. Maar die beperkingen en het spanningsveld dat daardoor ontstaat, ontslaat ons niet van de verplichting om te investeren in noodzakelijke kwaliteitsverbeteringen.

2. Samenwerken: investeren in relaties

Veiligheid vorm en inhoud geven is een gezamenlijke opgave. Samenwerking is daarbij onontbeerlijk. Het bestaan van de veiligheidsregio is mede gestoeld op die samenwerkingsgedachte. Beleid en operaties zullen succesvoller zijn naarmate er sprake is van een meer duurzame samenwerking, zowel met overheden en overheidsdiensten als met private partijen. Zij vervullen een belangrijke rol in de samenleving en hun expertise en capaciteiten zijn onmisbaar om als regio gezamenlijk op te trekken in het voorkomen en zo nodig bestrijden van een ramp of crisis. Als Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant willen we de komende jaren actief investeren in onze relatie met publieke en private partners. Onze platform- en netwerkfunctie zien we daarbij als een wezenlijk instrument om te inspireren en te stimuleren en daardoor ook zelf geïnspireerd en extra gestimuleerd te worden.

26 bondgenoten

De veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling en dus verlengd lokaal bestuur. Dat stelt eisen aan de relatie met de gemeenteraden en colleges van B&W van de 26 gemeenten die onze regio vormen. De gemeenten zijn onze aandeelhouders, opdrachtgevers en samenwerkingspartners tegelijk. In die zin is er sprake van een bijzondere relatie, zowel op bestuurlijk als op beleidsinhoudelijk en operationeel niveau.

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de 26 gemeenten in de regio horen onlosmakelijk bij elkaar. Wij zien die relatie primair als een bondgenootschap op het gebied van veiligheid. De gemeenten vervullen daarbij zowel de rol van opdrachtgever als die van opdrachtnemer in die zin dat veiligheidsregio en gemeenten elkaar iets te bieden en te leveren hebben. De veiligheidsregio kan niet functioneren zonder het beleidsinhoudelijke en financiële draagvlak van de betrokken gemeenten. Daarnaast leveren de gemeenten, binnen het Organisatieonderdeel Gemeenten, een cruciale bijdrage aan het beleid en de operaties van de veiligheidsregio. Ook vervullen zij essentiële taken op het gebied van bevolkingszorg.

Samen met de gemeenten willen we de komende jaren het accent verleggen van incidentbestrijding naar risicobeheersing. Als veiligheidsregio spreken we daarbij verwachtingen uit ten aanzien van de inbreng en prestaties van de gemeenten. Aan de andere kant willen we door verruiming van onze adviestaak en faciliterende rol ook voldoen aan de verwachtingen die de gemeenten mogen hebben van de veiligheidsregio. Complementariteit is daarbij het uitgangspunt. Die zal gestalte moeten krijgen door 'aan beide zijden' de kennis, vaardigheden en prestaties op het gebied van risicobeheersing, crisismanagement en herstel op een nog hoger plan te brengen.

De komende jaren zullen we nadrukkelijk investeren in onze relatie met de gemeenteraden en colleges van B&W van de 26 gemeenten.

Naast de bestuurlijke samenwerking zullen we ook de samenwerking met gemeenten ten aanzien van de gemeentelijke processen rampen en crises intensiveren. Die samenwerking zal met name inhoud en vorm krijgen in het in 2011 te actualiseren Organisatieplan Gemeenten.

Continuïteitsmanagement in de vitale infrastructuur

Het landschap van instanties, instellingen en organisaties die op het gebied van veiligheid een rol spelen, is sterk aan verandering onderhevig. Zo zijn nutsbedrijven en andere organisaties, die voorheen als overheidsinstantie te boek stonden, in veel gevallen private partijen geworden. Dat stelt andere eisen aan de wijze van samenwerken. Met name met publieke en private partners, die de zogeheten 'vitale infrastructuur' (nutsvoorzieningen, telecom, telematica) onder hun hoede hebben, willen we die samenwerking verder versterken. Continuïteitsmanagement is daarbij het sleutelwoord en heeft een hoge prioriteit. Nutsbedrijven en aanverwante sectoren spelen een vitale rol bij risicobeheersing en crisismanagement en dienen daarom actief betrokken te worden bij het voorbereiden en opstellen van onze plannen. In dat verband zullen wij de al langer bestaande relatie met de waterschappen verder intensiveren. De waterschappen, met hun taken op het gebied van waterkwantiteit en -kwaliteit, zijn al langer gewaardeerde partners van de veiligheidsregio. Hun taken op het gebied van beheer van waterzuiveringsinstallaties brengen mee dat het partnership zich ook gaat uitstrekken tot de vitale infrastructuur.

Niet alleen de klassieke partners

Ons relatienetwerk reikt tegenwoordig verder dan de bekende partners op het gebied van fysieke veiligheid. Sowieso vereist ons takenpakket op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding dat we intensief samenwerken met uiteenlopende partners in de volksgezondheids- en zorgsector.

Daarnaast beschikken de partners in deze sector zoals ziekenhuizen en GGD, over expertise en capaciteiten waar wij gebruik van moeten maken. We willen de samenwerking met deze partners behalve een operationele ook een bestuurlijke dimensie geven. Behalve aan de relatie met de 'instituten' willen we in deze sector ook vorm en inhoud geven aan de samenwerking met groepen van vrije beroepsbeoefenaren zoals huisartsen en apothekers.

Vanzelfsprekend blijft de veiligheidsregio investeren in de relatie met de samenwerkingspartners van het eerste uur, zoals Defensie. Met name op het operationele vlak wordt onderzocht of samenwerking bij specialistische taken kan worden uitgebreid of geïntensiveerd.

Grensoverschrijdende samenwerking

De komende jaren zullen we zowel met de aangrenzende veiligheidsregio's als met België de samenwerking verder versterken. De samenwerking met de aangrenzende regio's is belangrijk met het oog op een goede afstemming op het gebied van zowel risicobeheersing als crisismanagement. Met name in de samenwerking met de omliggende veiligheidsregio's zullen we extra investeren. Met het oog op de samenwerking van onze veiligheidsregio met Antwerpen is al een aantal jaren de Commissie Grens Overschrijdende Samenwerking actief. Met name op operationeel terrein heeft de samenwerking tot concrete resultaten geleid. De komende jaren zullen we die samenwerking voorzetten en op bestuurlijk niveau intensiveren.

Nieuwe coalities

Ook in ons functioneren als platform en netwerk is innovatie een belangrijke leidraad. Wanneer we de eigen verantwoordelijkheid van burgers willen stimuleren, komen nieuwe samenwerkingspartners in beeld. Om succesvol aan preventie te doen, zullen we coalities moeten smeden met partners als woningcorporaties en verzekeringsmaatschappijen. Dat vraagt niet alleen om creativiteit in de oplossingen die we samen willen ontwikkelen, maar ook om inventiviteit in de manier waarop we die samenwerking duurzaam gestalte willen geven.

Wat gaan we doen?

1. Samenwerken met de 26 gemeenten, in het bijzonder gericht op risicobeheersing en crisiscommunicatie.
2. Samenwerken met de omliggende veiligheidsregio's, door het uitwisselen van kennis en ervaring. Met Zeeland in het bijzonder ten aanzien van het gezamenlijk ontwikkelen van nucleaire kennis.
3. Samenwerken met de Belgische gemeenten die aan onze regio grenzen, door gezamenlijk oefeningen te organiseren. Daarbij geven we bijzondere aandacht aan de operationele samenwerking met het havengebied van Antwerpen.
4. Samenwerken met alle publieke en private partners die een verantwoordelijkheid hebben in de uitvoering van het regionaal risicoprofiel van Midden- en West-Brabant. Het gaat hierbij om concrete afspraken over de aanpak van rampen en crises
5. Samenwerken met onze netwerkpartners in de zorgsector, om gezamenlijk afspraken te maken over datgene waar wij de kwaliteit en dienstverlening bij rampen en crises kunnen borgen en verbeteren.

3.. Vertrekpunt en context voor het beleid: het Risicoprofiel

Een van de belangrijkste pijlers onder dit beleidsplan vormt het Risicoprofiel van Midden- en West-Brabant. Welke risico's die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis, doen zich voor binnen onze regio? Om welke soorten branden, rampen of crises gaat het dan? En wat zijn hiervan de te verwachten gevolgen? Daar gaat het om bij het Risicoprofiel. Het brengt de actuele situatie voor de regio in kaart en dient als basis voor de risicoagenda die aangeeft in welke mate de regio meer of minder voldoende is voorbereid op de geïntariseerde risico's. De informatie uit het Risicoprofiel stelt de regio in staat om zijn operationele prestaties, in de vorm van menskracht en middelen, af te stemmen op de aanwezige risico's.

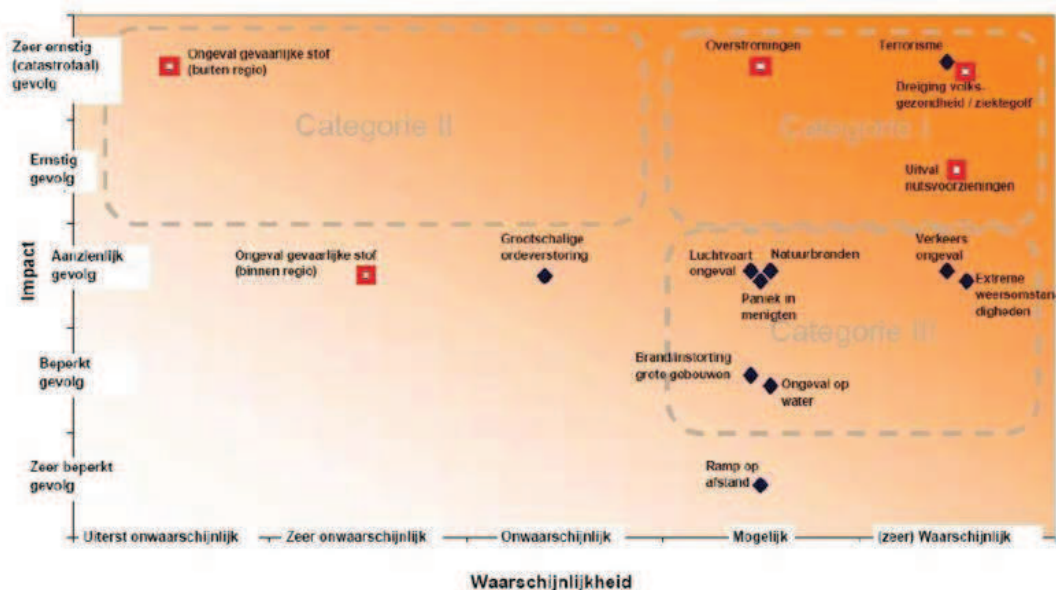
Het Risicoprofiel geeft niet de situatie per gemeente in de regio weer. Maar gemeenten hebben met het profiel wel informatie in handen waarin zij op lokaal niveau invulling kunnen geven aan risicobeheersing. Het profiel vormt ook de basis voor de risicocommunicatie met burgers, die daarmee de beoogde eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen bij het voorkomen van en het handelen in geval van onveilige situaties.

Voor het bepalen van het Risicoprofiel voor Midden- en West-Brabant hebben we, in overleg met de regiogemeenten, geïntariseerd welke risico's zich kunnen voordoen, hoe waarschijnlijk het is dat die risico's zich voordoen en wat daarvan dan normaal gesproken de gevolgen zijn. Om de risicobronnen te bepalen, hebben we gebruik gemaakt van de Provinciale risicokaart. Daar staan behalve de risicobronnen van onze eigen regio, ook die uit de omliggende regio's en uit België op (Doel en havengebied Antwerpen). Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van bestaande rampbestrijdingsplannen en beschikbare landelijke inventarisaties.

Behalve 'ongevallen in tunnels' kunnen alle typen rampen zich in onze regio zich voordoen. Op basis van de systematiek voor het landelijk risicoprofiel zijn we uitgegaan van wat we realistische rampscenario's noemen. Met andere woorden van gevolgen van een ramp of crisis die we normaal gesproken mogen verwachten. Vervolgens hebben we tegen elkaar afgezet wat de mate van waarschijnlijkheid is dat een ramp of crisis zich voordoet en wat de impact is ofwel belangrijkste gevolgen van een ramp kunnen zijn. De rampscenario's die op het kruispunt van deze twee parameters het hoogste scoren, brengen de grootste risico's mee.

Zie het diagram op de volgende pagina. In het diagram zijn de voor deze regio grootste veiligheidsrisico's opgenomen. Tevens is daarbij aangegeven hoe we die risico's gaan aanpakken in de komende jaren.

Risicodiagram totaal, incl. speerpunten 2011-2015

De grootste veiligheidsrisico's voor Midden- en West-Brabant zijn:

- Overstromingen
- Bedreiging van de volksgezondheid / ziektegevoel
- Uitval van nutsvoorzieningen
- Ongeval met gevaarlijke stoffen

Steeds vaker hebben rampen en crises een maatschappelijke impact en is sprake van maatschappelijke onrust. Dit is het geval bij 'klassieke' rampen, maar zeker ook bij nieuw type crises zoals bijvoorbeeld familiedrama's, spanning tussen inwoners met een verschillende etnische achtergrond, (grootschalige) ruiming van dieren en zinloos geweld. Crisiscommunicatie is hiervoor een cruciaal proces dat verderop in dit beleidsplan de nodige aandacht krijgt.

Op basis van het Risicoprofiel hebben we een analyse gemaakt om te kunnen vaststellen in hoeverre we in Midden- en West-Brabant in staat zijn om adequaat te kunnen optreden en hulp te bieden in situaties dat de genoemde risico's zich daadwerkelijk voordoen. Er is gekeken welke capaciteit daarvoor nodig is en welke capaciteit ook daadwerkelijk beschikbaar is. Deze capaciteitsanalyse, waarbij ook gebruik is gemaakt van de kennis van medewerkers, leidt tot de conclusie dat we voor het grootste gedeelte adequate hulpverlening kunnen bieden.

Waar het gaat om de veiligheidsrisico's Uitval nutsvoorzieningen en Bedreiging volksgezondheid leert de capaciteitsanalyse dat de effecten nog onvoldoende in beeld zijn en dat er nog nadere acties nodig zijn ter verbetering van de hulpverlening en van de zelfredzaamheid van de samenleving.

In het geval van de veiligheidsrisico's Ongeval gevaarlijke stoffen en Overstromingen is de hulpverleningscapaciteit mogelijk onvoldoende.

Voor de Risicoagenda betekent dit het volgende:

Uitval nutsvoorzieningen: onze vitale infrastructuur

Voorzieningen als stroom, gas, water en telecom behoren tot de vitale infrastructuur voor het functioneren van onze samenleving. Het uitvallen van deze nutsvoorzieningen, vooral het uitvallen van de energievoorziening, heeft grote maatschappelijke gevolgen. Het langdurig uitvallen van stroom kan een kettingreactie tot gevolg hebben, waarbij meerdere vitale onderdelen van de infrastructuur uitvallen (CV's, drinkwater, ICT). Over de effecten hiervan is nog onvoldoende bekend bij de

betrokken hulpdiensten en gemeenten. Dus zijn per kolom en multidisciplinair hiervoor nadere inventarisaties noodzakelijk.

Het uitvallen van elektra of ICT kan ook verstreckende gevolgen hebben voor het eigen functioneren van de hulpdiensten. De continuïteit is dan in het geding. Daarom wordt nog in 2011 gestart om zowel per hulpdienst als op multidisciplinair niveau een continuïteitsplan op te stellen. De acties die hieruit voortkomen, moeten bijdragen aan zowel de hulpverlening als de zelfredzaamheid van de samenleving.

Bedreiging van volksgezondheid en milieu

Ook wanneer de volksgezondheid of het milieu worden bedreigd, is 'continuïteitsmanagement' geboden. In 2009 heeft de samenleving de gevolgen van de griepdemonie aan den lijve ondervonden. Dat gold ook voor de politie, brandweer en GHOR die toen met continuïteitsplannen hebben gewerkt om de inzet en hulpverlening te kunnen blijven garanderen. Het is een illusie om te denken dat bij een griepdemonie of soortgelijke bedreiging de hulpdiensten 100% continuïteit in hun capaciteit kunnen garanderen. We mogen dat de samenleving niet beloven en de samenleving mag het niet van ons verwachten. Wel kunnen we door adequaat continuïteitsmanagement per situatie keuzes kunnen maken welke processen wel en welke niet of in verminderde vorm doorgang zullen vinden.

Ongeval gevaarlijke stoffen

Bij een ongeval met gevaarlijke stoffen zijn we voor meerdere hulpverleningsprocessen mogelijk niet in staat om de benodigde hulpverleningscapaciteit te leveren. De oorzaken hiervan zijn niet gelegen in het onvoldoende aanwezig zijn van capaciteit, het ontbreken van adequate procedures of de mate waarin de hulporganisatie hiervoor getraind en geoefend zijn. De belemmering zit 'm in de dynamiek van een ongeval met gevaarlijke stoffen en het tijdsbestek waarin hulp vereist is. Om de risico's op dit punt te reduceren is blijvende aandacht nodig voor preventieve en proactieve maatregelen die moeten voorkomen dat dergelijke ongevallen zich voordoen of, wanneer zij zich onverhoopt toch voordoen, in dat geval escaleren. Ook moeten we alert blijven op de huidige aanpak in onze incidentbestrijding en de daarbij behorende oefenpraktijk, die er op gericht is om de gevolgen van een ongeval met gevaarlijke stoffen te beperken en de kans op doden en gewonden te verkleinen.

Overstromingen

Bij een overstroming, waarbij er binnen één dag moet worden geëvacueerd, zijn we voor meerdere hulpverleningsprocessen mogelijk niet in staat om de benodigde hulpverleningscapaciteit te leveren. Ook hier kan de factor tijd een belemmering vormen. Het gaat erom of er vanaf het moment dat dit risicoscenario zich voordoet, voldoende tijd is om het hulpverleningsproces zodanig tijdig in gang te zetten dat de evacuatie binnen 24 uur is uitgevoerd. De resultaten uit de Taskforce Management Overstromingen beschouwen we hierbij als richtsnoer.

Wat gaan we doen?

1. Een risicoanalyse alsmede continuïteitsplannen opstellen voor de hulpverleningsdiensten in een situatie dat er sprake is van uitval van de vitale infrastructuur. We beginnen met het ontwikkelen van scenario's voor uitval van elektriciteit en ICT.
2. Inventariseren welke (nieuwe) dreigingen zich op het gebied van de volksgezondheid en uitbraak van infectieziekten kunnen voordoen. Op grond van ervaringen met de Q-koorts de uitvoeringsplannen voor een grootschalige aanpak volksgezondheid aanpassen en verbeteren.
3. Investeren in kennis en kunde over gevaarlijke stoffen, met speciale aandacht voor preventieve en proactieve maatregelen waardoor risico's zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen.

4. Risicobeheersing: het accent 'op de voorkant'

'Liever rampen voorkomen dan bestrijden', zou je populair gezegd het leitmotiv van dit hoofdstuk kunnen noemen. 'En in elk geval als samenleving goed voorbereid zijn op een ramp of crisis', is dan de logische toevoeging. De veiligheidsregio kan en moet hierin een grotere rol gaan spelen. Dat gaan we in Midden- en West-Brabant de komende jaren doen door meer werk te maken van onze faciliterende en adviesrol in de richting van gemeenten en uiteenlopende partners. Ook onze regierol scherpen we aan, zowel rond wettelijk als niet wettelijk voorgeschreven taken. We zullen met meer partners meer intensief samen optrekken en ad hoc verbanden omzetten in structurele samenwerking. Niet in de laatste plaats spannen we ons in om burgers en bedrijven hun verantwoordelijkheid te laten nemen.

We leggen in de komende periode een duidelijk accent op risicobeheersing. Het investeren in het reduceren van risico's en het voorkomen van incidenten, rampen en crises levert uiteindelijk meer rendement op voor veiligheid dan het achteraf bestrijden. De speelruimte die we als veiligheidsregio hebben voor risicobeheersing, is beperkt. We hebben immers geen eigen instrumentarium in de vorm van vergunningen. We kunnen wel acteren op basis van wet- en regelgeving en kunnen convenanten sluiten met samenwerkingspartners. En we kunnen extra ruimte creëren aan de voorkant van onze processen. Zoals de Brandweer, als uitvloeisel van de strategische visie 'Brandweer over morgen', nog meer dan voorheen accenten legt op preventie, zo kunnen we VR breed en dus multidisciplinair onze 'werkzaamheden aan de voorkant' meer betekenis geven. In dat opzicht is er in zekere mate sprake van een kentering.

Versterken adviesrol fysieke en externe veiligheid

De veiligheidsregio is adviseur van gemeenten en Provincie op het gebied van fysieke en externe veiligheid en de daarmee samenhangende vergunningen. We gaan ervoor zorgen dat deze wettelijk voorgeschreven adviesrol vanaf 2012 een integrale aanpak kent. Hierbij gaat het niet alleen om het puur toepassen van de regels, maar ook en vooral om het interpreteren en toepassen van het veiligheidsdoel achter die regels.

Eenzelfde integrale aanpak staat voor 2012 op de agenda waar het de handhaving en het toezicht betreft voor de zogeheten BRZO bedrijven (Besluit Rampen en Zware Ongevallen) in de regio. De veiligheidsregio treedt meestal zelf niet op als vergunningverlener, handhaver of toezichthouder. Maar we kunnen in onze adviserende rol wel zorgen voor de ondersteuning van gemeentelijke processen en kennis aandragen. Hiertoe zullen we, samen met anderen, onze expertise verder uitbouwen.

Samen optrekken bij evenementen

Het is een wens in Midden- en West-Brabant om de veiligheidsaspecten rond evenementen gezamenlijk en gecoördineerd aan te pakken.

Gemeenten hebben het primaat als het om de vergunningverlening rond evenementen gaat en vragen daarvoor advies aan de verschillende hulpverleningsdiensten. Uiteraard is er de verantwoordelijkheid van de organisator van een evenement voor een veilig en ordelijk verloop. Maar het is weer de gemeente die toeziet op het naleven van de verstrekte vergunning.

De veiligheidsregio heeft hier dus wettelijk gezien geen taak, maar kan wel faciliteren en adviseren. Zo gaan we gaan de advisering aan gemeenten over vergunningen rond risicovolle evenementen multidisciplinair organiseren en integraal aanpakken, waardoor de hulpverleningsdiensten niet langer ieder voor zich maar integraal gemeenten van advies kunnen dienen. We komen ook met een digitale evenementenkalender, die behalve een zo compleet en actueel mogelijk overzicht van alle evenementen ook inzicht geeft in alle gegevens over een evenementenvergunning.

Als veiligheidsregio zijn we daardoor in staat om gemeenten beter van dienst te zijn, en geven we hiermee uitvoering aan de 'smalle variant' van evenementenbeleid.

Overigens kunnen we ons voorstellen dat de nog steeds actuele discussie over 'Wie betaalt de veiligheidsinzet rond evenementen?' ook binnen onze regio in de komende jaren nadrukkelijker op de agenda komt, zeker in een tijd waarin de middelen schaars zijn en de evenementen in aantal en naar aard en schaal blijven groeien.

Een kentering: meer verantwoordelijkheid voor burgers en bedrijven

De tijd van de maakbare samenleving ligt ver achter ons. Het besef is doorgedrongen dat de overheid niet alles kan en hoeft te regelen. Niet louter en alleen omdat hiervoor de financiële middelen nu eenmaal ontbreken. Politiek-bestuurlijk is er grote consensus dat de samenleving ook zijn eigen verantwoordelijkheid moet nemen. Weliswaar zijn er in die samenleving nogal altijd geluiden die duiden op te hoog gespannen verwachtingen over de inzet van de overheid, aan de andere kant zijn er ook duidelijke signalen van een toenemend eigen verantwoordelijkheidsbesef. Ook op het gebied van veiligheid. Voor zover het beeld nog bestaat van de totaal onwetende, onwillige en ontredderde burger in risicovolle situaties, moeten we daar snel van af. Het beeld dat burgers zich niet willen en kunnen redden, mag in elk geval niet langer de leidraad zijn voor ons doen en denken op het gebied van risicobeheersing. Maar zelfredzaamheid begint bij eigen verantwoordelijkheid. En op dat punt heeft de overheid en heeft ook de veiligheidsregio een belangrijke taak te vervullen.

Ons vertrekpunt voor de komende periode is niet 'meer veiligheid door meer overheid' maar 'meer veiligheid door meer gemeenschappelijk handelen'. Gemeenschappelijk staat voor onze veiligheidsregio, de hulpverleningsdiensten, burgers, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties. Het gaat dus ook niet langer alleen om regelgeving, vergunningen, instructies en dwang maar meer en meer om onderling vertrouwen, publiekprivate samenwerking, informele contacten en afspraken en zelfsturende processen.

Van burgers en bedrijven meer verantwoordelijkheid vragen, betekent dat we ze ook iets te bieden moeten hebben. Op dat gebied zijn de verschillende hulpverleningsdiensten in Midden- en West-Brabant al actief. De GHOR ontwikkelt methodieken voor zelfredzaam van kwetsbare groepen en burgers, de Politie werkt samen met private partijen op het gebied van preventie, de Brandweer verruilt een deel van zijn controlerende rol voor 'pro-actie' nieuwe stijl.

In al die trajecten gaat het om het informeren, wegwijs maken en op sleeptouw nemen van de samenleving door burgers en bedrijven te betrekken bij en te committeren aan plannen en maatregelen. Dat alles willen we de komende periode VR breed gaan aanpakken. In 2012 ontwikkelen we een plan van aanpak dat voorziet in concrete projecten en activiteiten op het gebied van risicocommunicatie en voorlichting, educatie en cursussen en opleiden en oefenen. Daarbij zal de samenwerking met publieke en private partijen (o.a. woningcorporaties, verzekeraars, bedrijfsleven, zorginstellingen) verder worden uitgebreid en geïntensiveerd. Ook onze interne samenwerking, dus de multidisciplinaire benadering, speelt daarbij een grote rol. Wanneer we willen bijdragen aan de beoogde kentering in de samenleving, kunnen we binnen de eigen gelederen niet achterblijven.

Wat gaan we doen?

1. Gemeenten en provincie in hun rol van vergunningverlener, handhaver en toezichthouder actief en integraal adviseren over risicobeheersing, in het bijzonder over preventieve maatregelen.
2. Gemeenten en provincie adviseren en ondersteunen in hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de zogenoemde BRZO-bedrijven.
3. Gemeenten integraal adviseren in het proces van vergunningverlening voor evenementen.
4. Samenwerken met maatschappelijke organisaties en bedrijven om daarmee de eigen verantwoordelijkheid, en daardoor ook de zelfredzaamheid, voor fysieke veiligheid te vergroten.
5. Samen met publieke en private partners activiteiten (doen) uitvoeren die zijn gericht op risicocommunicatie. Het accent ligt daarbij niet zozeer op wet- en regelgeving als wel op gedragsverandering.

5. Communicatie

In het vorige hoofdstuk (4. Risicobeheersing) van dit beleidsplan kwam even het onderwerp risicocommunicatie langs. In datzelfde hoofdstuk of misschien nog beter verderop in dit plan (hoofdstuk 8. Incidentbestrijding) is ook crisiscommunicatie een belangrijk onderwerp. Risicocommunicatie en crisiscommunicatie liggen in elkaars verlengde, dus hebben we beide thema's in dit hoofdstuk onder één noemer gebracht. Maar er is een nog veel belangrijkere reden om aan communicatie letterlijk en figuurlijk een hoofdstuk apart te wijden. Communicatie beschouwen wij als een van de kritische succesfactoren voor het welslagen van het beleid van de veiligheidsregio en de effectiviteit van de operaties van de hulpverleningsdiensten. Zowel bij risicobeheersing als bij incidentbestrijding en crisismanagement en zelfs tot en met de herstelfase na een crisis is communicatie van vitaal belang. Alle reden dus om daar expliciet bij stil te staan.

Risicocommunicatie over een andere boeg

Wanneer wij ter ondersteuning van een meer effectieve crisisbeheersing extra werk willen maken van het nemen van eigen verantwoordelijkheid door burgers en bedrijven, ontkomen wij niet aan een grotere inzet op het gebied van risicocommunicatie.

Risicocommunicatie heeft tot doel om mensen te laten weten aan welke risico's zij en de samenleving om hen heen kunnen blootstaan. Het Risicoprofiel vormt hiervoor een globale leidraad. En gezien het belang van de provinciale risicokaart als informatiebron, bevorderen wij een goede koppeling tussen het regionale risicoprofiel en dit provinciale overzicht.

Risicocommunicatie heeft ook tot doel om mensen te laten weten welke maatregelen al door wie getroffen zijn om die risico's te verminderen en wat zij zelf kunnen doen, wanneer zich ondanks die maatregelen onverhoopt toch een ramp of crisis voordoet. De kans dat men in het laatste geval in paniek raakt, wordt daardoor verkleind en de kans dat men zelf adequaat handelt, wordt groter. Risicocommunicatie kan op die manier een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen van incidenten en het beperken van eventuele schade in het geval van een incident.

In de huidige situatie wordt er door verschillende partijen op verschillende manieren en momenten gecommuniceerd over risico's. Wat echter ontbreekt, is een gezamenlijke en samenhangende aanpak waarin de effectiviteit van de communicatie centraal staat. We geven burgers en bedrijven wel informatie maar sluiten niet of onvoldoende aan bij hun gevoel van urgentie en hun informatiezoekgedrag. Willen we bereiken dat de samenleving zich bewust is van de risico's in de woon- en werkomgeving en weet wat men zelf kan doen aan de eigen veiligheid en die om hen heen, dan zullen we het in de risicocommunicatie over een andere boeg moeten gooien. Gerichte actie, samenwerking en innovatie zijn daarbij de sleutelwoorden. Als veiligheidsregio kunnen we daarbij optreden als netwerkregisseur, kennisleverancier en faciliterende organisatie.

Actieplan

In 2011 willen we regiobreed de aanzet geven voor een Actieplan Risicocommunicatie, waarin de samenwerking en taakverdeling bij de voorbereiding en uitvoering van risicocommunicatie wordt vastgelegd. Behalve om de samenwerking met en tussen gemeenten gaat het daarbij ook om de samenwerking en taakverdeling met respectievelijk tussen publieke en private partijen. Ook moet er in het actieplan aandacht zijn voor de mate waarin en wijze waarop we burgers en bedrijven betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van risicocommunicatie. Bij de totstandkoming van het Actieplan Communicatie zullen we als veiligheidsregio coördinerend optreden.

Kennisbank

We willen onze eigen expertise op het gebied van risicocommunicatie verder versterken, zodat we onze partners in adviserende zin goed van dienst kunnen zijn. Daarnaast ligt het in onze bedoeling om een digitale regionale kennisbank op te zetten op het gebied van risicocommunicatie, waarvan onze partners gebruik kunnen maken.

Innovatie

We zullen, mede als uitvloeisel van het Actieplan Risicocommunicatie, meewerken aan de uitvoering van communicatieactiviteiten en de totstandkoming van communicatiemiddelen voor de deelnemende partners. Daarbij streven we naar de inzet van de juiste instrumenten die leiden tot een eigentijdse en effectieve mediamix. Daarin passen ook moderne communicatietechnologieën en eigentijdse media (o.a. Facebook, Twitter, SMS alerting). Om tot de meest effectieve aanpak te komen, wordt communicatieonderzoek ingezet.

Crisiscommunicatie: naar een nieuwe doctrine

Lang hebben we de min of meer formele regel gehanteerd dat 'crisiscommunicatie ertoe dient om adequaat en tijdig te informeren over een ramp of incident'. Met die regel komen we in het hedendaagse communicatietijdperk niet meer weg. Crisiscommunicatie is niet langer het exclusieve domein van de overheid of van bij de bestrijding van crises betrokken instanties en hulpverleningsdiensten. Lang hebben we gedacht dat 'onze boodschap' heilig is en dat de communicatiemiddelen die 'wij' daarbij inzetten, toereikend zijn om die boodschap effectief over het voetlicht te krijgen. Lang hebben we ook gedacht dat 'wij' de enige zenders zijn in het geval van crisiscommunicatie. Lang hebben we tenslotte gedacht dat crisiscommunicatie zich uitsluitend richt op de fysieke en technische verschijningsvorm van een incident en eventueel op de gevolgen op het gebied van volksgezondheid en milieu.

Het boek van de crisiscommunicatie volgens die oude doctrine kunnen we gevoeglijk dichtslaan. We zijn hard toe aan een nieuwe doctrine en dus een nieuw boek dat we vooral gezamenlijk in de regio moeten schrijven. In dat boek zullen verschillende hoofdstukken een plek moeten krijgen.

Crisiscommunicatie heeft nog altijd tot doel om feitelijk (juist) te informeren over een ramp of incident en over oorzaak en gevolg. Behalve de technische en fysieke implicaties speelt daarbij ook de maatschappelijke context een belangrijke rol. Crisiscommunicatie is sterk onderhevig aan publieke opinievorming en die is weer van invloed op de autoriteitspositie en geloofwaardigheid van de betrokken bestuurlijke en operationele crisisbestrijders en het vertrouwen dat het publiek meer of minder in hen zal hebben. Behalve om feiten gaat het in crisiscommunicatie ook om emoties. Die doen zich niet alleen voor bij het publiek maar ook bij genoemde crisisbestrijders. In de communicatie moet er aandacht zijn voor die emoties. Dat stelt eisen aan strategie, timing en tone of voice. Crisiscommunicatie dient er als instrument van crisisbestrijding toe om een soort collectieve stress te managen.

Crisiscommunicatie en de impact ervan is behalve aan een geweldig toegenomen media-aandacht ook onderhevig aan de invloed van de nieuwe, social media. Bij die nieuwe media, zoals Hyves en Twitter, is elke individuele burger domeineigenaar van de communicatie. Dus komen 'wij' er niet langer mee weg om 'onze' boodschap uitsluitend via 'onze' communicatiemiddelen de samenleving in te sturen.

Inhoudelijke en organisatorische professionalisering

Om te voldoen aan de wettelijke vereisten op het gebied van crisismanagement moeten we nieuwe eisen stellen aan de kwaliteit van onze crisiscommunicatie en aan de processen die die kwaliteit moeten waarborgen. Dat betekent zowel inhoudelijke als organisatorische professionalisering. Daar zullen we de komende jaren fors op inzetten en in investeren.

Bij de inhoudelijke professionalisering gaat het onder meer om communicatie- strategieën en – scenario's, om communicatiemethoden en –middelen en om de incorporatie van nieuwe communicatietechnieken en nieuwe, social media in de communicatiemix. Bij de organisatorische professionalisering komt het vooral aan op effectief samenwerken en regie voeren.

Crisiscommunicatie is een gemeentelijke verantwoordelijkheid, is onderdeel van wat we tegenwoordig de bevolkingszorgprocessen noemen en behoort regionaal gezien tot de basisvereisten op het gebied van crisismanagement. Samen met de gemeenten en andere crisispartners willen we op het niveau van de veiligheidsregio zowel aan de inhoudelijke als organisatorische professionalisering verder vorm en inhoud geven.

Wat gaan we doen?

1. De eigen verantwoordelijkheid stimuleren van burgers en bedrijven voor de fysieke veiligheid in de eigen woon- en werkomgeving. Bijvoorbeeld door het actief benutten van brandpreventieve mogelijkheden.
2. Nieuwe communicatie-instrumenten ontwikkelen die aansluiten bij de maatschappelijke ontwikkeling en behoefte. In dit verband zullen we expliciet aandacht geven aan de mogelijkheden die de social media bieden.
3. De crisiscommunicatie professionaliseren door onder meer de kennis en ervaring te vergroten rond (eigentijdse) media en het managen van crises met een grote maatschappelijke impact. We gaan innoveren op basis van het zogenoemde nieuwe werken van de overheid.

6. Informatiemanagement

Informatie is een van de meest kritische succesfactoren bij het beheersen van een crisis. Je zou informatie naast mensen en middelen, de derde productiefactor kunnen noemen voor een organisatie die de zorg voor veiligheid als belangrijkste taak heeft. Het zal geen uitleg behoeven dat informatie van cruciaal belang is bij het bestrijden van een ramp of crisis. De kwaliteit van het eenduidig beschikbaar hebben van up to date en vooral real time informatie kan van doorslaggevend betekenis zijn voor het welslagen van de incidentbestrijding. De keerzijde van de medaille is dat de kwaliteit van de informatie daarmee ook het afbreukrisico van die incidentbestrijding mede bepaalt. Maar informatie en informatiemanagement spelen niet alleen een grote rol in de zogeheten warme fase. Ook voor risicobeheersing en zelfs voor de herstelfase na een crisis vormen ze een van de essentiële pijlers. Informatiemanagement behoort tot de wettelijke taken voor de veiligheidsregio. Je zou kunnen zeggen dat we onze informatiehuishouding op orde moeten hebben. Maar daarmee zijn we er niet. Ervaringen en evaluaties die voortkomen uit oefeningen en praktijksituaties brengen urgenties aan het licht, waar we als Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant de komende jaren met voorrang gevolg aan willen geven. Om ons informatiemanagement kwalitatief op het vereiste niveau te krijgen en daarbij gebruik te kunnen maken van de beschikbare technologische vernieuwingen, zijn extra inspanningen en financiële middelen nodig.

Netcentrisch werken

Uiterlijk in december 2011 willen we het netcentrisch werken hebben ingevoerd. Netcentrisch werken betekent dat in het geval van een crisis alle operationele diensten en de gemeenten hetzelfde beeld hebben van die crisis en die informatie onderling kunnen delen. Netcentrisch werken, gekoppeld aan het Landelijk Crisis Managementsysteem (LCMS), zal op termijn gaan gelden als landelijke standaard voor informatieoverdracht. Binnen onze veiligheidsregio verkeert de invoering van netcentrisch werken nog in de beginfase. De komende jaren gaan we werken aan de verdere implementatie en optimalisatie. We gaan de beschikbaarheid, het beheer en het ontsluiten van informatie bij de operationele diensten en gemeenten zodanig inrichten en organiseren dat er sprake is van een integrale aanpak. We maken daarbij gebruik van het LCMS. Op sleutelposities zijn adequaat opgeleide en toegeruste informatiemanagers werkzaam en is de vereiste equipment aanwezig. Alle relevante documenten, zoals aanvalsplannen, zijn integraal beschikbaar. Onderdeel van deze verbeteringslag vormt ook de invoering en implementatie van operationele informatiesystemen. Bij de Brandweer gaat het daarbij om het geautomatiseerd Brandweer Informatiesysteem (BIS) en de Digitale Bereikbaarheidskaart (DBK).

De Gemeenschappelijke Meldkamer als informatieknooppunt

Voor de uitvoering van hun werkzaamheden moeten de partners in de veiligheidsregio digitaal kunnen beschikken over wat we een gemeenschappelijke objectenhuishouding kunnen noemen. Hierbij gaat om kaarten van wegen en andere infrastructuur, gegevens van gebouwen en andere objecten et cetera. Het informatiemanagement bij de veiligheidsregio moet er in voorzien dat er wordt aangesloten op alle beschikbare en toegestane informatiebronnen, waaronder ook de gemeentelijke basisadministratie adressen en gebouwen (BAG). Hierdoor ontstaat een datawarehouse, waarvan het beheer en de exploitatie wordt ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) die aldus optreedt als informatieknooppunt. Dat maakt het mogelijk om de operationele prestaties van de operationele diensten te meten en permanent te monitoren. Uiterlijk op 1 juli 2014 moet het beoogde informatieknooppunt operationeel zijn en moeten dus alle beoogde data gemeenschappelijk ontsloten zijn.

Visie op 'netwerk informatiemanagement'

Kwalitatief hoogwaardig informatiemanagement zien wij niet alleen als een belangrijke opgave voor onszelf en de operationele diensten van de veiligheidsregio. Als netwerkorganisatie willen wij onze strategische partners zoveel mogelijk betrekken bij het totaal van het informatiemanagement, met als doel om gezamenlijk als één virtuele overheid te kunnen opereren. Hiertoe zullen wij voor 1 januari 2013 een visie ontwikkelen.

Wat gaan we doen?

1. Omdat informatiemanagement dé kritische succesfactor is voor multidisciplinaire samenwerking van de hulpverleningsdiensten in een situatie van een ramp of crisis, zullen we actief en duurzaam investeren in operationele informatiesystemen. De informatie dient tijdig, volledig en adequaat te zijn.
2. Omdat de GMK een spilfunctie vervult in een situatie van multidisciplinair optreden door hulpdiensten, zullen we aanvullend investeren in de kwaliteit en faciliteiten van het regionaal crisis centrum (RCC).
3. Omdat het bestrijden van een ramp of crisis staat of valt met de kwaliteit van de samenwerking tussen de veiligheidsregio en haar publieke en private partners, zullen we een visie en plan van aanpak opstellen voor modernisering van het informatiemanagement. Hierdoor moet het mogelijk worden om als één virtuele publieke sector op te treden.

7. Ontmoeting met de werkelijkheid: lessen van Moerdijk

Op woensdag 5 januari 2011 brak aan het einde van de middag brand uit bij het bedrijf ChemiePack in de gemeente Moerdijk in onze regio. Dit beleidsplan is niet de plek en de verschijning ervan niet het juiste moment om in evaluerende zin uitvoerig bij die gebeurtenissen stil te staan. Evaluaties en onderzoeken en het daaraan verbinden van conclusies en oordelen behoort behalve ons en onze relaties vooral de bevoegde instanties toe.

Toch zou het van weglopen van de werkelijkheid getuigen, wanneer we in dit beleidsplan niet in het kort aandacht besteden aan de brand en de gevolgen. Juist op deze plek in het plan, als prelude op het hoofdstuk Incidentbestrijding, is een korte ontmoeting met de die werkelijkheid op zijn plaats. Die ontmoeting levert ons in basale zin een aantal lessen op die mede het fundament bepalen voor het beleid op het gebied van incidentbestrijding, inclusief de crisiscommunicatie.

De brand in Moerdijk was naar de regel van de wet een ramp, een crisis dus. Maar feitelijk was de brand op zichzelf niet de grootste crisis. De brand was binnen 12 uur afdoende bestreden. Echter, na en in vervolg op de brand brak pas de echte crisis uit. Braken er maar liefst vier crises uit. Stuk voor stuk vuurhaarden die zich, vanwege hun complexe aard en impact, veel moeilijker laten bestrijden en nog lange tijd nasmeulen.

Zo was er de bestuurlijke crisis als gevolg van het aftreden van een burgemeester. Dat had behalve bestuurlijke ook sociale en emotionele implicaties in de betreffende omgeving.

Er was een gezondheids crisis vanwege de mogelijke gevolgen van de brand voor de volksgezondheid. Daarbij waren diverse belangen in het geding. Die van de eigen inwoners in de regio, van inwoners en ondernemers in de regio Zuid-Holland-Zuid en van bij de rampbestrijding betrokken hulpverleners.

Er was een milieucrisis die te maken had met de aard van het bedrijf waar de brand uitbrak, de gevolgen voor de industriële omgeving, de vrijkomende stoffen, de vervuiling van het bluswater en daarmee de verontreiniging van het omliggende oppervlaktewater.

Niet in de laatste plaats was er een communicatiecrisis. In de media is de communicatie rond deze ramp wel eens aangeduid als een ramp op zichzelf. We laten het vooralsnog bij de constatering dat de communicatie nogal incidentrijk was. En dat is in een situatie van incidentbestrijding al opmerkelijk genoeg. De crisis in de crisiscommunicatie had enerzijds eigen oorzaken (o.a. techniek, mediagebruik) maar werd anderzijds ook veroorzaakt door de andere, genoemde crises en de complexiteit die dat meebracht.

Die complexiteit, en dan niet alleen op het gebied van communicatie maar over de hele linie, leert ons dat incidentbestrijding niet een proces is dat in een rechte lijn van A naar B leidt. We zullen ons moeten realiseren dat het per definitie bijna altijd om een grillige, onvoorspelbare route gaat. Hierin ligt de uitdaging voor ons beleid en onze aanpak op het gebied van incidentbestrijding. Met al onze kennis, professionaliteit en inzet zullen wij ook op het onvoorspelbare zo goed mogelijk moeten zijn voorbereid.

8. Incidentbestrijding: voorbereid op de crisis van morgen

Het staat er enigszins koeltjes, de titel van dit hoofdstuk: incidentbestrijding. Maar in wezen staat die term voor datgene waarop de samenleving, waarop burgers de hulpverlenende diensten aanspreken en afrekenen wanneer zich een ramp of crisis voordoet. We stoppen heel veel energie, tijd en geld in het voorkomen van incidenten, maar pas als de nood aan de man is, wordt voor de buitenwacht duidelijk waartoe wij in staat zijn. Of we snel en adequaat kunnen reageren en waar nodig kunnen opschalen. Bij incidentbestrijding komt het aan op onze professionaliteit, flexibiliteit en veerkracht. Onze kwaliteiten op dat gebied zijn onlosmakelijk verbonden met ons organiserend vermogen en met de kwaliteit van onze plannen. Daarnaast zijn die kwaliteiten afhankelijk van de wijze waarop wij onze processen hebben georganiseerd en ingericht. Niet in de laatste plaats worden die kwaliteiten in belangrijke mate bepaald door de mate waarin en manier waarop wij als volleerde rampenbestrijders bij een incident uit de startblokken kunnen schieten.

In dit hoofdstuk zoomen we met name in op ons organiserend vermogen, de planvorming en onze expertise op het gebied van incidentbestrijding. Aan onze processen op het gebied van communicatie en informatie hebben we reeds aandacht besteed in de twee voorgaande hoofdstukken. We hebben daar twee 'hoofdstukken apart' van gemaakt om daarmee het belang van communicatie en informatie als kritische succesfactoren voor incidentbestrijding te benadrukken.

Organiserend vermogen

De veiligheidsregio vervult een actieve en coördinerende rol bij de bestrijding van rampen en de beheersing van crises. Daarbij komt het aan op het functioneren van een multidisciplinaire organisatie die onder bestuurlijke en operationele regie slagvaardig kan opereren. In de komende jaren staat verdere versterking van de bestuurlijke en operationele slagkracht centraal.

Incidentbestrijding is een kwestie van effectief en efficiënt samenwerken. Daarin ligt voor de komende periode een van de opgaven. Het fundament daarvoor vormt onze operationele hoofdstructuur die ons in staat stelt om als veiligheidsregio te voldoen aan de basisvereisten op het gebied van crisismanagement. In die hoofdstructuur hebben we onze operationele prestaties vastgelegd alsmede onze taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van melding en alarmering, opschaling en leiding en coördinatie bij incidentbestrijding, informatiemanagement en crisiscommunicatie.

Behalve de multidisciplinaire aanpak die binnen de context van de operationele hoofdstructuur gestalte krijgt, is het succes van incidentbestrijding ook sterk afhankelijk van onze afstemming en samenwerking met tal van publieke en private partners om ons heen. Wij gaan de komende jaren zowel op het niveau van elk van de hulpdiensten als op het samenhangende niveau van de veiligheidsregio onze netwerken in kaart brengen. Het is onze ambitie de operationele samenwerking met de aan Midden- en West-Brabant grenzende regio's, in het bijzonder Rotterdam-Rijnmond, te intensiveren. Dit geldt eveneens voor samenwerking met de regio Antwerpen en onze Belgische buurgemeenten.

Brandweer

Als uitvloeisel van de strategische visie 'Brandweer over morgen' krijgen de proactieve en preventieve taken nog meer accent dan voorheen. Dit heeft tot gevolg dat er op het gebied van repressie een robuust en slagvaardig vangnet ontstaat dat flexibeler kan opereren. Wanneer er minder hoeft te worden ingezet op het bestrijden van (de effecten van) brand, is het mogelijk om met behoud van kwaliteit meer efficiency en flexibiliteit in te bouwen. Dit betekent dat er meer differentiatie mogelijk is bij de inzet van personeel en materiaal. Bijvoorbeeld geen zes maar twee brandweerlieden inzetten voor een containerbrand. Ook het aantal nodeloze uitrukken kan omlaag.

Vrijwilligheid blijft een belangrijke basis voor de organisatie van de brandweer alsook voor de lokale inbedding.

De operationele prestaties van de brandweer zijn uitgewerkt in het Dekkings- en Specialismenspreidingsplan.

Regionaal crisisplan

De organisatorische vormgeving van de multidisciplinaire aanpak vormt mede de basis voor de planvorming bij incidentbestrijding. Daarin moet de samenwerking verder worden verankerd. Het regionaal crisisplan is daarbij een nieuw, wettelijk voorgeschreven fenomeen. Dit regionale plan, dat wij in 2011 willen vaststellen, vormt de Midden- en West-Brabantse vertaalslag van de 26

afzonderlijke, gemeentelijke rampenplannen. Met het plan worden gemeentelijke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden naar een regionale dimensie getild. Bij het opstellen van het regionaal crisisplan zullen wij aansluiten bij het landelijk Referentiekader Regionaal Crisisplan. Bij de invoering en uitvoering per gemeente gaat het om maatwerk.

Maatschappelijke impact stelt andere eisen

Incidentbestrijding anno nu omvat anno niet langer uitsluitend de technische bestrijding van de fysieke verschijningsvormen van een ramp. Dat betekent dat de eigen, min of meer traditionele professionaliteit en expertise lang niet altijd toereikend is. We kunnen ons niet alleen focussen op enkele incidenttypen en ook niet alles in vastomlijnde plannen en procedures gieten. Er doen zich steeds meer incidenttypen voor die een ander karakter hebben dan de traditionele rampen. Vooral de maatschappelijke impact van incidenten en het inzetten van crisismanagement rond niet-klassieke incidenten (zoals familiedrama's en zinloos geweld) zijn daarbij van grote betekenis. Dit stelt andere eisen aan crisisbeheersing en incidentbestrijding en dus aan crisismanagement maar ook aan de rol daarin van de veiligheidsregio en aan de samenwerking van de veiligheidsregio met haar partners. Wij willen die rol de komende jaren met en voor onze partners op adviserend en planvormend niveau inhoud geven. Door de grotere complexiteit van rampen zullen verschillende partners in steeds andere samenstellingen voor de opgave staan een crisis te bestrijden. Het is de rol van de veiligheidsregio om die teams van advies te dienen en van managementondersteuning te voorzien.

Plannen op verschillende niveaus

De veiligheidsregio heeft de wettelijke zorg voor een aantal concrete rampbestrijdingsplannen: voor de zogeheten BRZO (Besluit Rampen en Zware Ongevallen) bedrijven en voor de twee luchthavens in onze regio: Gilze-Rijen en Woensdrecht. Het ligt niet in onze bedoeling om deze plannen eindeloos door te ontwikkelen. Daarmee zou het theoretisch gehalte het winnen van de praktijkgerichtheid. En juist om dat laatste gaat het. Daarom zullen we de komende jaren genoemde rampbestrijdingsplannen oefenen op praktijk en beleving. Daarbij hanteren we een clustering voor bedrijven met een gelijk profiel. De plannen voor de BRZO bedrijven worden elke drie jaar geoefend, die voor de luchthavens elke twee jaar.

Naast deze aan bedrijven of bedrijfstypen gerelateerde rampbestrijdingsplannen zullen wij ons meer toeleggen op de totstandkoming van calamiteitenplannen die zijn afgestemd op verschillende rampscenario's en daaraan verbonden risico's. Met het opstellen van deze generieke calamiteitenplannen kunnen we zorgen voor meer uniformiteit en voor de juiste samenwerking met het regionaal crisisplan. Zo is een generiek plan voor evacuatie inzetbaar ongeacht de reden tot evacuatie (overstroming, milieu-incident, gaswolk, storing nutsvoorziening). Het gaat immers om het scenario. Ook de generieke plannen zullen geoefend worden.

Zowel bij de planvorming als bij het oefenen van de plannen zullen we onze partners, zoals Defensie en de waterschappen, betrekken.

Volleerd uit de startblokken: opleiden, trainen en oefenen

Of we in onze regio in staat zijn om crisis- en rampsituaties succesvol te lijf te gaan, hangt nauw samen met de mate waarin de medewerkers van de veiligheidsregio, de hulpverleningsdiensten en de andere crisispartners volleerd uit de startblokken kunnen schieten. Zijn ze voldoende opgeleid en getraind en hebben ze voldoende geoefend? En dat in de wetenschap dat er, gelukkig, normaal gesproken niet veel en vaak gelegenheid is waarin de realiteit van een crisis of ramp zich in de volle omvang voordoet. Niettemin is het voor de stabiliteit en professionaliteit in de ondersteuning van de bestuurlijke en operationele top bij crisisbestrijding van onschatbare waarde dat alle betrokken sleutelfunctionarissen in de operationele hoofdstructuur voldoende competent en vaardig zijn. Er is en wordt zowel op het niveau van de operationele diensten als multidisciplinair al veel gedaan op het gebied van opleiden, trainen en oefenen. Maar om onze kwaliteiten als crisisbestrijders verder te vergroten, is er behoefte aan een stevige extra impuls. De indruk bestaat dat met name in het multidisciplinaire karakter van het opleiden, trainen en oefenen er een tandje bijgezet moet worden. Hiervoor dient meer tijd te worden vrijgemaakt. Het moet medewerkers behalve mogelijk ook aantrekkelijk worden gemaakt om te oefenen voor de zogeheten warme situatie. Het gaat dus om meer tijd en meer geld dat alle betrokken onderdelen moeten vrijmaken, om adequate oefenfaciliteiten (oefencentrum brandweer), om effectieve oefenprogramma's en om eigentijdse vormen die medewerkers aanspreken.

Opleiden, oefenen en trainen vormen samen een van de belangrijkste pijlers onder onze prestaties ten tijden van rampen en crises. Als we die prestaties willen verbeteren, zullen we ook onze leerprestaties moeten versterken.

De komende jaren gaan we extra werk maken van Opleiden, Trainen en Oefenen. In een speciaal daartoe opgesteld OTO plan 2011-2014 staan de ambities en doelen verwoord zoals we die hierboven hebben samengevat. Het OTO plan gaan we vertalen in jaarplannen. We willen onze hulpverleners bij de parate diensten en de betrokken medewerkers van de gemeenten multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen. Behalve om vakinhoudelijke kennis en kennis van procedures gaat het daarbij ook om handelingsvaardigheid. De daarop afgestemde oefeningen zijn realistisch en gericht op resultaat. Leidraad voor het oefenprogramma is het Risicoprofiel van de regio en zijn de generieke aspecten van rampbestrijdingsplannen. In de oefeningen wordt samengewerkt met partners als Defensie, het OM, de waterschappen en andere bij crises betrokken sectoren. Jaarlijks houden we een regiogrensoverschrijdende oefening. Ook staat er jaarlijks een multidisciplinaire training en oefening op het programma voor officieren van dienst, overige functionarissen in de operationele hoofdstructuur, bestuurders en gemeentelijke medewerkers.

Onze OTO ambities betekenen tevens dat we een systematiek willen ontwikkelen waaraan we de kwaliteit van opleidingen, trainingen en oefeningen kunnen toetsen. Daarmee toetsen we de medewerkers op de mate waarin zij zijn opgeleid, getraind en geoefend. Zij zullen hieraan waar nodig meer tijd gaan besteden. Ook de methodes zullen veranderen, waarbij gedacht wordt aan meer innovatie programma's zoals serious gaming en virtueel oefenen. Op dit terrein starten we pilots, waarvan de resultaten worden geëvalueerd.

Lerende organisatie

We zien het als onze opgave om op alle gebieden de prestaties te leveren die de regio, burgers en gemeenten, van ons mag verwachten. Op onderdelen kan de veiligheidsregio daarbij optreden als kennis- en expertisecentrum. We zullen echter niet nalaten om ook ons eigen lerend vermogen te versterken. Er is een duidelijk besef dat we op het gebied van incidentbestrijding nog veel kunnen leren van elkaar en van anderen. Daarbij beschouwen we onze bestaande organisatie, werkwijzen en protocollen niet als maatgevend en grensbepalend. Evalueren en het delen en inzichtelijk maken van leermomenten betekent dat we moeten durven innoveren en daadwerkelijk veranderingen doorvoeren wanneer de kwaliteit van ons opereren daar om vraagt. Deze benadering resulteert onder meer in meer momenten en methodes op het gebied van informatieverstrekking, evaluaties en interventie. De inbedding hiervan in het beleid, de bedrijfsvoering en de organisatie krijgt onder meer gestalte in de vorm van het aanstellen van leeragenten of kennismakelaars en de verzorging van jaarlijkse rapportages over leerresultaten.

Wat gaan we doen?

1. Investeren in kennis, kunde en ervaring van de medewerkers door uitvoering te geven aan het nieuwe Besluit personeel veiligheidsregio's. Dit betekent actief investeren in de kwalificatieprofielen van medewerkers.
2. Een actief beleid ontwikkelen ten aanzien van opleiden, trainen en oefenen (OTO) van medewerkers, zowel mono- als multidisciplinair. Jaarlijks zullen op een planmatige manier de noodzakelijke kennis en vaardigheden praktisch worden geoefend.
3. Het lerend vermogen van de operationele hulpdiensten vergroten, onder andere door het aanstellen van leeragenten en door jaarlijkse voortgangsrapportages over leerresultaten.
4. Rampenbestrijdingsplannen opstellen en tijdig actualiseren. Op basis van deze plannen ook actief oefenen en trainen.
5. Het door het bestuur van de veiligheidsregio vastgestelde spreidings- en dekkingsplan brandweezorg uitvoeren.
6. Maatregelen nemen om te kunnen voldoen aan de wettelijke basisvereisten voor crisismanagement. Hiertoe behoren periodieke, grootschalige oefeningen door de meldkamer en het verbeteren van de bestuurlijke kennis en vaardigheden van de leden van het regionaal operationeel team (ROT).

9. Herstel: crisisbestrijding na de ramp

Dit hoofdstuk had even zo goed deel kunnen uitmaken van het vorige. Zorgen voor herstel na een crisis begint immers al tijdens die crisis. Incidentbestrijding en de herstelfase liggen niet alleen in elkaars verlengde maar zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Al tijdens de bestrijding van een ramp of crisis begint de aanloop naar het creëren van een genormaliseerde situatie. Het bereiken van die situatie duurt doorgaans veel langer dan de crisis zelf. In de herstelfase verkeren burgers, bedrijven en andere getroffen personen nog steeds in een crisissituatie vanwege de gevolgen die zij van die crisis ondervinden. Herstel omvat dan ook niet slechts de nazorg na een incident maar gaat over het bestrijden en managen van de 'crisis na de ramp'. Het gaat dan om vervolprocessen die hun eigen dynamiek kennen en om een daarop toegesneden organisatievorm vragen. De specifieke nazorg richt zich onder meer op de psychosociale hulpverlening, bevolkingsonderzoek en herstel van de fysieke en sociale infrastructuur. Daarnaast breekt een fase aan van onderzoek, inspecties, vraagstukken op het gebied van aansprakelijkheid en andere juridische en bestuurlijke processen. Tal van instanties, instellingen en organisaties willen informatie en vragen om verantwoording. Ten slotte is de herstelfase er ook een van evalueren en leren. Wat leert ons het incident en de bestrijding ervan? Welke lessen kunnen we daar uit trekken voor de toekomst en hoe zorgen we ervoor dat we het geleerde een volgende keer ook daadwerkelijk in de praktijk brengen?

Rol van de veiligheidsregio

Herstel is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente, waar een incident zich heeft voorgedaan. Maar net zoals een ramp geen grenzen kent, beperkt de herstelfase zich doorgaans ook niet tot de gemeentegrenzen. Ook de kennis en ervaring die nodig zijn voor de herstelfase, reiken vaak over de grenzen van wat een gemeente aan eigen know how in huis heeft. Bovendien vraagt deze fase vaak gedurende een lange periode om veel extra capaciteit. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant ziet het als een prioriteit om gemeenten te adviseren en te faciliteren in de herstelfase na een ramp. De komende jaren willen we onze expertise op dat gebied verder uitbreiden. Dat gebeurt in eigen huis maar ook door gebruik te maken van het netwerk waarin we functioneren. Onze toegevoegde waarde zit in het adviseren over en mede bouwen aan een geïntegreerde en interdisciplinaire aanpak van de herstelfase. Die aanpak is gericht op samenwerking tussen alle bij een herstelfase betrokken partners. We bieden daarbij ondersteuning aan het lokale beleid en faciliteren processen op gebieden als communicatie, informatie, schaderegistratie, psychosociale nazorg en herstel van fysieke schade. Onze coördinerende rol komt ook tot uitdrukking in het leerproces dat deel uitmaakt van de herstelfase. Er zijn inspecties en onderzoeken van bevoegde instanties maar we evalueren ook zelf en dus samen met onze partners. De conclusies en aanbevelingen die uit dit alles naar voren komen, moeten wanneer daartoe aanleiding is, leiden tot bijstelling van het crisisbeleid en de crisisaanpak. Dit gebeurt in samenhang en maakt integraal deel uit van de reguliere bedrijfsvoering. Het borgen van de geleerde lessen is dan ook een integraal onderdeel van de kwaliteitszorg in de regio.

Wat gaan we doen?

1. Actie het instrument evalueren inzetten in geval van een grootschalig optreden van hulpdiensten. Het doel is om als organisatie(s) te leren van de ervaringen.
2. Gemeenten adviseren en ondersteunen in hun verantwoordelijkheid voor het herstelproces na een ramp of crisis.

10. Financieel meerjarenperspectief 2011-2015

De veiligheidsregio wordt voor een belangrijk deel gefinancierd door de 26 gemeenten in Midden- en West-Brabant. Van de totale begroting van 67 miljoen euro nemen deze gemeenten 59 miljoen euro voor hun rekening. Dat komt neer op 88% van de begroting. De overige inkomsten komen nagenoeg geheel van de rijksoverheid.

De bijdragen van de gemeenten hebben voor 96% betrekking op de brandweezorg. De overige 4% wordt, via een inwonerbijdrage, besteed aan de GHOR, GMK en de eigen organisatie van gemeenten. Gezien de benarde financiële positie van de gemeenten heeft het bestuur van de veiligheidsregio in 2010 besloten dat er substantieel en structureel moet worden bezuinigd op de uitgaven.

Naast de bezuinigingstaakstelling van de gemeenten heeft ook de rijksoverheid aangekondigd dat er de komende jaren structureel 6% zal worden bezuinigd op de rijksbijdragen.

Een en ander impliceert dat de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant in de periode tot 1 januari 2015 in totaal voor een bedrag van bruto 6,3 miljoen euro zal bezuinigen op de uitgaven. Dit doen we onder meer door een bezuiniging van 15% door te voeren op onze overhead en bedrijfsvoering.

Deze voor de veiligheidsregio aanzienlijke, structurele bezuiniging betekent dat we de primaire processen en bedrijfsvoering tot een professioneel minimum zullen terugbrengen. Een professioneel minimum wil zeggen dat we de (wettelijke) kerntaken kunnen uitvoeren. Maar om dat te kunnen doen, ontkomen we niet aan het doen van een aantal noodzakelijke investeringen. Die zijn met name nodig om ons informatiemanagement verder op orde te brengen. Niet voor niets is informatiemanagement een van de basisvereisten in het landelijke besluit crisismanagement. Een aantal investeringen in informatiemanagement is voor onze regio ook verplicht, omdat die of voortkomen uit landelijke wet- en regelgeving of hun basis vinden in door het (landelijke) Veiligheidsberaad genomen besluiten.

Om financiële redenen moeten we met ons investeringsbeleid terughoudend zijn. We beperken deze investeringen, die hoe dan ook noodzakelijke zijn, daarom tot het geringe aantal van 5 projecten. De jaarlijkse lasten van genoemde investeringen lopen op van 0,4 miljoen euro in 2012 tot 0,9 miljoen euro in 2015.

Om de kwaliteit van onze primaire processen minimaal te kunnen handhaven, zijn genoemde investeringen nog niet toereikend. We zetten daarom ook de voor 2010 beschikbare middelen in uit de Brede Doeluitkering Uitvoering Rampen (BDUR middelen). Door het 'aanhouden' van deze BDUR middelen uit 2010 kunnen we de komende jaren nog een aantal noodzakelijke investeringen plegen. Het gaat in de periode 2011 – 2015 om een incidenteel bedrag van afgerond 1.850.000 euro en structureel 750.000 euro. Beide bedragen zijn in totaal beschikbaar voor een periode van 5 jaren. Om versnippering van deze beperkte geldmiddelen te voorkomen zal de besteding daarvan plaatsvinden op grond van de speerpunten voor beleid van de veiligheidsregio in de periode tot en met 2015.

Die speerpunten zijn:

1. Primaire processen van de operationele hulpverleningsdiensten op orde (= de basis op orde)
2. Risicobeheersing, met een speciaal accent op risicocommunicatie en aanpak BRZO-bedrijven
3. Informatiemanagement, met bijzondere aandacht voor operationele informatiesystemen
4. Crisismanagement, waaronder met name eigentijdse crisiscommunicatie en het verbeteren van kennis en vaardigheden van het regionale operationele team in een situatie van een ramp of crisis.

De combinatie van het geschetste investeringsprogramma en de besteding van de BDUR-geldmiddelen maakt het mogelijk om de komende jaren de minimaal noodzakelijke investeringen te doen in primaire processen van hulpdiensten, risicobeheersing, informatiemanagement en crisiscommunicatie.

In een bijlage bij dit beleidsplan is een specificatie opgenomen van de investeringen inclusief de daaruit voortvloeiende lasten.

11. Epiloog: de blik op 2015

Niets is zeker, zeker is dat alles verandert.

Dat geldt zeker ook voor onze Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Juist in tijden van onzekerheid en verandering zullen we onveranderd leiderschap in veiligheid tonen. Met het vizier duidelijk gericht op een aantal doelen die we in 2015 willen hebben bereikt.

De politieorganisatie is volop in beweging. De verwachting is dat met ingang van 2012 het beheer en de organisatie van de politie zijn genationaliseerd. Een nationale korpschef zet onder verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid & Justitie de lijnen uit.

De 26 Gemeenschappelijke Meldkamers zullen, zoals het zich thans laat aanzien, in 2015 niet meer bestaan. Ook hier is sprake van centralisatie op landelijke schaal.

In 2012 zullen de veiligheidsregio's worden geëvalueerd op hun prestaties en functioneren.

Ongetwijfeld komt in dat verband ook de schaalgrootte van de huidige veiligheidsregio's aan de orde. Wanneer de buitengrenzen worden aangepast aan de nieuwe politiedistricten, heeft dat tot gevolg dat de regio's Midden- en West-Brabant en Zeeland samengaan.

Het antwoord op de vraag of de brandweer in de toekomst lokaal gefinancierd blijft, is nu nog onzeker maar zal in de komende jaren beantwoord worden. Het is niet uit te sluiten dat de brandweer in de toekomst functioneel gefinancierd gaat worden door de rijksoverheid.

Met andere woorden: structuren, aansturing, financiering en grenzen zullen veranderen. Als bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant achten wij het onze verantwoordelijkheid om actief en tijdig in te spelen op deze ontwikkelingen.

Wat ondanks de te verwachten veranderingen blijft is de zekerheid van professionele hulp- en dienstverlening door of namens overheidsorganisaties.

Juist in tijden van een ramp of crisis moeten burgers en bedrijven kunnen vertrouwen op een betrouwbare en adequate aanpak en zorg door operationele hulpdiensten. Om levens te redden en schades te beperken. Rampen en crises hebben altijd een grote maatschappelijke impact en leiden veelal ook tot (tijdelijke) ontwrichting. Het is aan de veiligheidsregio en haar partners om zich maximaal voor te bereiden op situaties waarin een ramp of crisis zich voordoet, beter nog, om zich in te spannen voor het voorkomen daarvan.

Onder leiding van het bestuur zal de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant zich de komende jaren verder ontwikkelen tot een professionele organisatie, met kennis van zaken, die in buitengewone omstandigheden adequaat kan handelen en die door de intensieve samenwerking tussen hulpdiensten in staat is het hoofd te bieden aan risico's die zich ten aanzien van de fysieke veiligheid voordoen.

We zullen ons ook een veiligheidsregio tonen, die meebeweegt met maatschappelijke ontwikkelingen. Die niet alleen actief volgt maar ook tijdig inspeelt op veranderingen. Een veiligheidsregio die permanent werkt aan de noodzakelijke kennis en ervaring van haar medewerkers en haar werkprocessen en techniek(en), met name op het gebied van communicatie en informatiemanagement, weet te innoveren. Een veiligheidsregio die in staat is het handelingsperspectief voor burgers en bedrijven te vergroten in een situatie van een ramp of crisis. Die samenwerking met publieke en private partners tot stand weet te brengen, waardoor de eigen verantwoordelijkheid en de zelfredzaamheid beter tot hun recht kunnen komen.

De komende jaren zullen we onveranderd ons leiderschap in veiligheid tonen, opdat we in 2015 kunnen zeggen dat de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant actief heeft bijgedragen aan zowel de professionaliteit en slagkracht van de operationele hulpdiensten als aan de noodzakelijke en gewenste samenwerking tussen publieke en private partners die betrokken zijn bij rampen en crises.

Bijlage 1. Operationele prestaties

Onze operationele prestaties zijn als uitgangspunten vastgelegd in de operationele hoofdstructuur: De organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing is in staat om één GRIP 2-situatie of hoger te bemensen en tegelijkertijd één incident met een GRIP 1 karakter te bemensen.

De organisatie is opgebouwd conform de organieke structuur van de Gecoördineerde Regionale IncidentbestrijdingsProcedure (GRIP).

De organisatie voldoet aan de 'basisvereisten crisismanagement', die zijn vastgelegd in het Besluit Veiligheidsregio's ten aanzien van de vier randvoorwaardelijke multidisciplinaire processen:

- Melding en alarmering
- Opschaling
- Leiding en coördinatie
- Informatiemanagement

Wij hebben de bovenstaande processen uitgebreid met een vijfde basisvereiste, namelijk het proces crisiscommunicatie.

De organisatie is in staat om 72 uur onafgebroken te functioneren.

Onze operationele prestaties op het niveau van processen zijn in beeld gebracht in de capaciteitanalyse. Zie in het beleidsplan hoofdstuk 3 over het risicoprofiel. Hierbij is uitgegaan van de bij het risicoprofiel gehanteerde realistische scenario's. Uit deze analyse blijkt dat de hulpverleningsdiensten en de gemeenten in staat zijn om adequate hulpverlening te kunnen bieden, met uitzondering van de scenario's ongeval gevaarlijke stof en overstroming. Daar is de capaciteit mogelijk onvoldoende.

Bijlage 2. Opkomsttijden brandweer

Als uitvloeisel van de strategische visie 'Brandweer over morgen' zal repressie steeds meer verworden tot een vangnet, dat flexibel en robuust is en voldoende slagkracht heeft. De insteek voor het beperken en bestrijden van (de effecten van) brand is het creëren van meer flexibiliteit en efficiency en het behouden of mogelijk verbeteren van de kwaliteit. Op basis van het brandrisicoprofiel zal meer differentiatie van de inzet van personeel en materieel plaatsvinden. Vrijwilligheid blijft een belangrijke basis voor de organisatie van de brandweer alsmede voor de lokale inbedding in de gemeenten.

De brandweer hanteert operationele grenzen en organiseert de brandweezorg volgens de principes van fijnmazigheid en collectieve slagkracht. Om snel op te kunnen treden in het uitgestrekte gebied van de veiligheidsregio, zijn de tankautospuitten verdeeld over 68 brandweerposten. Bij grootschalige incidenten treden de eenheden gezamenlijk op en realiseren zij collectieve slagkracht. Vanwege de fijnmazigheid heeft de brandweerpost een nauwe relatie met de lokale gemeenschap. De brandweer zal onderzoeken hoe de fijnmazigheid van de brandweer kan worden benut voor een bredere hulpverlening, zoals inzet voor een 'heart safe' project.

Operationele prestaties

De operationele prestaties van de brandweer voldoen aan de volgende uitgangspunten:

- a. Brandweer Midden- en West-Brabant levert basis brandweezorg die is ingericht op effectiviteit, efficiency, kwaliteit en professionaliteit. De burger kan eenduidige brandweezorg verwachten die van een gelijkwaardig minimum niveau en betaalbaar is.
- b. Brandweer Midden- en West-Brabant is één organisatie, die haar taken uitvoert voor alle burgers in het verzorgingsgebied.
- c. De regio Midden- en West-Brabant is één verzorgingsgebied.
- d. De basis brandweezorg wordt geleverd vanuit een fijnmazig netwerk van brandweerposten waarmee voldoende slagkracht wordt gewaarborgd.
- e. Het risicobeeld is maatgevend bij de inrichting van de basis brandweezorg. Als uitgangspunt geldt uitvoering op basis van operationele, interregionale en internationale grenzen. Een professionele brandweerorganisatie van vrijwillige en beroepsmatige medewerkers vormt daarvoor het fundament.
- f. De gestandaardiseerde tankautospuit met standaardbezetting conform het Besluit veiligheidsregio's is de basis brandweereenheid op iedere brandweerpost.
- g. Een brandweerpost kan in zijn verzorgingsgebied één incident tegelijkertijd bestrijden.
- h. De overige brandweertaken zijn vastgesteld en georganiseerd op basis van:
 - risico
 - efficiency en effectiviteit
 - evenwichtige verdeling van de opleidings- en oefenbelasting
 - de uitrukbelasting van een post
 - de beschikbaarheid en belastbaarheid van het brandweerpersoneel.
- i. Brandweer Midden- en West-Brabant kan maximaal één zeer grootschalig incident of twee grootschalige incidenten tegelijk aan.
- j. Brandweer Midden- en West-Brabant, dient conform landelijke afspraken, gelijktijdig twee brandweercompagnieën te kunnen leveren.

Tijdnormen

De tijdnormen van het Besluit veiligheidsregio's gelden als vertrekpunt voor de opkomsttijden van de brandweer. Waar de tijdnormen uit het Besluit niet worden gehaald, gelden vanuit een risicobenadering de volgende maximaal aanvaardbare opkomsttijden:

- a. acht minuten voor: woonfunctie van vóór 2003, celfunctie, gezondheidszorgfunctie, logiesfunctie, onderwijsfunctie basisonderwijs tot 12 jaar, bijeenkomstfunctie bestemd voor kinderdagopvang;
- b. twaalf minuten voor: woonfunctie van na 2003, kantoorfunctie, winkelfunctie, onderwijsfunctie overige, industrie functie, sportfunctie, bijeenkomstfunctie overige, overige gebruiksfunctie.

Voor locaties waar de maximaal aanvaardbare opkomsttijden worden overschreven, wordt aanvullend beleid ontwikkeld.

Realisatiepercentages

Brandweer Midden- en West-Brabant hanteert de volgende realisatiepercentages:

- a. 80% van het totaal aantal objecten wordt binnen de bestuurlijk vastgestelde maximale normtijd bereikt.
- b. Waar niet aan het uitgangspunt van 80% voldaan kan worden, wordt tenminste 95% van de objecten maximaal twee minuten later bereikt.
- c. Voor de overige 5% van de objecten geldt dat deze binnen de maximale opkomsttijd van 18 minuten bereikt worden.

De brandweer voldoet aan de wettelijke verplichting om alle in de praktijk gerealiseerde opkomsttijden te registreren.

Om de benodigde vrijwilligersformatie vast te stellen, maakt de brandweer gebruik van "garantiefactoren". In het document "Besluitvormingsnotitie voor het opstellen van een dekkings- en specialismenspreidingsplan" zijn deze garantiefactoren uitgewerkt.

De brandweer zal door het inzetten van oppervlaktereddingsteams op andere wijze invulling geven aan de waterongevallenbestrijding. Voor het opsporen van slachtoffers die niet door een oppervlaktereddingsteam kunnen worden gered, blijft één duikteam beschikbaar in de regio.

De operationele prestaties van de brandweer zijn uitgewerkt in het dekkings- en spreidingsplan.

Overige

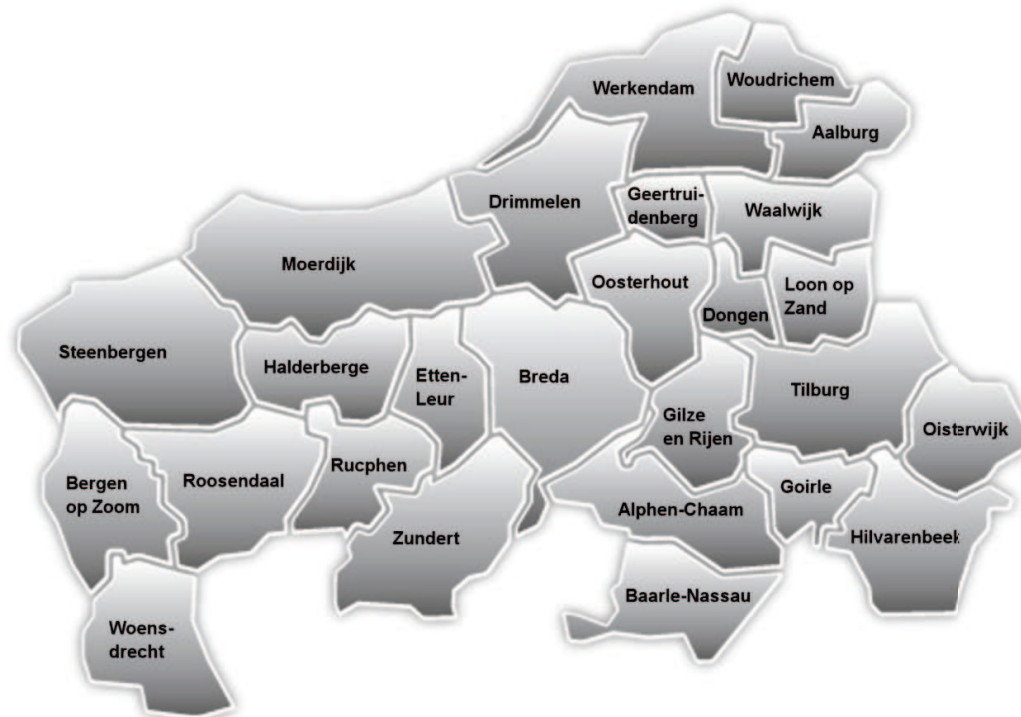
De brandweer onderzoekt de mogelijkheden voor een flexibele bezetting van de voertuigen. De bezetting wordt dan afhankelijk van het risicoprofiel en de melding. Op dit moment loopt een aantal landelijke pilots met 'uitruk op maat'. Mede op basis van de uitkomsten van deze pilots zal Brandweer Midden- en West-Brabant de categorieën van meldingen voor flexibele inzet vaststellen.

Meer dan de helft van alle meldingen is afkomstig van automatische brandmeldinstallaties. In minder dan 5% van deze meldingen is er daadwerkelijk sprake van brand. De brandweer wil deze meldingen om een aantal redenen met 30% terugdringen. Om daarmee onnodige risico's bij het uitrukken te voorkomen (met name verkeersdeelname). Om te voorkomen dat de motivatie van brandweervrijwilligers en hun werkgevers afneemt. En om de kosten terug te dringen.

Het is belangrijk dat brandweeredwerkers gedurende hun loopbaan vakbekwaam blijven. Brandweer Midden- en West-Brabant verzorgt zelf de opleiding van haar medewerkers en beschikt hiervoor over een eigen opleidingscentrum. De komende jaren zijn investeringen nodig om het oefencentrum te laten voldoen aan de veiligheidseisen en om de kwaliteit van opleiden en oefenen te borgen. Brandweer Midden- en West-Brabant voldoet eind 2014 volledig aan de eisen van het Besluit kwaliteit personeel veiligheidsregio's. Het invoeren van de nieuwe landelijke opleidingssystematiek vormt hiervan een onderdeel.

Bijlage 3. Sturing en organisatie

De veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is gebaseerd op verlengd lokaal bestuur en is een samenwerkingsverband tussen 26 gemeenten.

De veiligheidsregio is een netwerkorganisatie die zich kenmerkt door samenspel tussen alle partijen die een rol spelen in de veiligheid van de regio Midden- en West-Brabant. De taak van de veiligheidsregio is het verbinden van een groot aantal partners in veiligheid en het bevorderen van samenwerking met die partners.

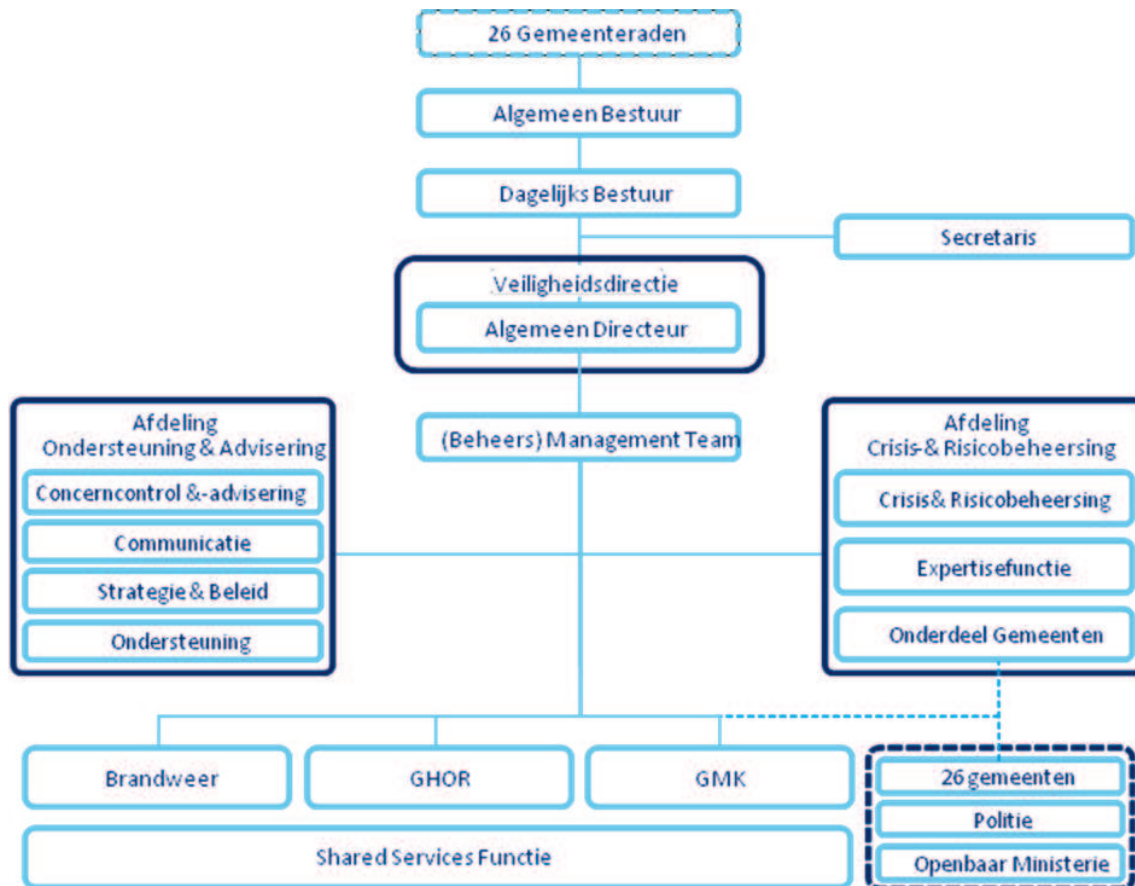
A. De organisatie

Onder de gemeenschappelijke regeling van de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant vallen de organisaties van de Brandweer, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK). Daarnaast maken de Politie, het Openbaar Ministerie en de 26 gemeenten (via een vertegenwoordiging) deel uit van het sturingsmodel van de veiligheidsregio. Deze partners, die dus binnen de organisatiestructuur vallen, noemen we kolommen. Partijen die buiten het model vallen maar wel als belangrijke partners van de veiligheidsregio beschouwd kunnen worden, zijn de Waterschappen en Defensie.

De organisatiestructuur van de veiligheidsregio is een groeimodel dat de komende jaren verder ingevuld en ontwikkeld zal worden. Er is sprake van een lijn-staf organisatie, waarbij de stafafdelingen met hun ondersteunende taken voor de gehele organisatie werken.

De inrichtingsprincipes voor de organisatie zijn vastgelegd in het organisatieplan van de veiligheidsregio.

De organisatie van de veiligheidsregio ziet er als volgt uit:

B. Taken en verantwoordelijkheden

De taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Algemeen en dagelijks bestuur

Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling. Het AB benoemt uit zijn midden de leden en plaatsvervangende leden van het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en uit ten minste drie en ten hoogste vijf andere leden. Beide besturen worden ondersteund door de secretaris. Het DB functioneert als college van burgemeester en wethouders met integrale portefeuilles en portefeuillehouders. De portefeuilles worden vastgesteld op basis van inhoud of per kolom. Het DB is verantwoording schuldig aan het AB.

Algemeen directeur

De algemeen directeur voert de algehele leiding en is daarmee eindverantwoordelijk voor het voortbrengen van producten en diensten door de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. De algemeen directeur draagt zorg voor de kwaliteit van de dienstverlening, bevordert de verdere doorontwikkeling van de veiligheidsregio en geeft leiding aan de ambtelijke organisatie. De algemeen directeur is tevens verantwoordelijk voor het stimuleren van samenwerking met en tussen de verschillende kolommen. De algemeen directeur sluit overeenkomsten met lokale besturen en voert periodieke overleg. De algemeen directeur is voorzitter van de veiligheidsdirectie waarin deelnemers en stakeholders van de veiligheidsregio zitting hebben (zie hierna).

Veiligheidsdirectie

De veiligheidsdirectie is hiërarchisch het hoogste orgaan van de ambtelijke organisatie van de veiligheidsregio en bestaat uit de volgende functionarissen:

- Algemeen directeur veiligheidsregio
- Directeur GGD/GHOR
- Regionaal commandant Brandweer
- Korpschef Politie
- Hoofdofficier van Justitie
- Coördinerend gemeentesecretaris

De veiligheidsdirectie is verantwoordelijk voor een integrale en kaderstellende aansturing van de verschillende kolommen van de veiligheidsregio en alsmede voor de controle hierop. De veiligheidsdirectie draagt gezamenlijk eindverantwoordelijkheid voor het optreden van de veiligheidsregio.

Managementteam

Het managementteam bestaat uit de algemeen directeur (voorzitter), vertegenwoordigers vanuit de kolommen, de hoofden van de stafafdelingen en de concerncontroller. Het managementteam handelt binnen de gestelde kaders van de veiligheidsdirectie en bevordert dat besluiten van de veiligheidsdirectie op efficiënte en effectieve wijze worden uitgevoerd. Tevens ziet het managementteam toe op een doelmatige afstemming tussen het kaderstellende beleid en de specifiek inhoudelijke invulling vanuit de kolommen.

Stafafdelingen

De veiligheidsregio kent twee stafafdelingen: Ondersteuning en Advisering en Crisis- en Risicobeheersing. De afdelingen zijn ondersteunend aan de veiligheidsdirectie en de algemeen directeur.

De stafafdeling Ondersteuning en Advisering bereidt kaderstellend beleid voor en biedt ondersteuning bij de ontwikkeling en uitvoering van dat beleid. Daarnaast is de afdeling verantwoordelijk voor het monitoren van de uitvoering van het kaderstellend beleid binnen de organisatie.

De stafafdeling Crisis- en Risicobeheersing is verantwoordelijk voor invulling en uitvoering van de multidisciplinaire taken van de veiligheidsregio, gerelateerd aan crisis- en risicobeheersing en de gemeentelijke voorbereiding op rampen en crises.

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

De GHOR heeft als kerntaak om de reguliere gezondheidszorg naadloos te laten opschalen van dagelijkse omstandigheden naar grootschalig optreden. De GHOR bevindt zich daarmee op het snijvlak van de gezondheidszorg (privaat en publiek) en de publieke veiligheidszorg. Het gaat daarbij om drie processen:

- coördinatie van (de voorbereiding op) de spoedeisende medische hulpverlening bij ongevallen en rampen (SMH)
- coördinatie van (de voorbereiding op) de psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen (PSHOR)
- coördinatie van (de voorbereiding op) de preventieve openbare gezondheidszorg (POG). Dit impliceert de bescherming van de volksgezondheid bij rampen en zware ongevallen met een gevaar voor mens en milieu en is er op gericht om meer gewonden en verergering van letsel te voorkomen.

De GHOR is uitsluitend verantwoordelijk voor de coördinatie van (de voorbereiding op) deze processen en het maken van afspraken hierover met de ketenpartners. De uitvoering van de primaire zorgprocessen ligt bij die ketenpartners. De directeur GHOR heeft als ketenregisseur een stimulerende, faciliterende en toetsende rol richting ketenpartners in de zorg.

Brandweer

De brandweer is belast met de uitvoering en coördinatie van risicobeheersing en de basis brandweerbijstand (brandbestrijding en hulpverlening).

Daarnaast levert de brandweer een bijdrage aan de multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises. Het personeelsbestand van de brandweer bestaat naast beroepsmedewerkers uit een groot aantal vrijwilligers, of beter gezegd part time professionals.

Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK)

De gemeenschappelijke meldkamer is verantwoordelijk voor melding en alarmering. Bij de GMK komen de (nood)oproepen binnen via 112 en het landelijke politienummer 0900-8844. De GMK alarmeert de operationele diensten en verzorgt de opschaling. De GMK zorgt voor de aansturing, coördinatie en begeleiding van de operationele diensten en functioneert tijdens een incident als informatieknoppunt.

Bij incidenten waarbij sprake is van een gecoördineerde regionale inzet procedure (GRIP) en er multidisciplinair overleg plaatsvindt, functioneert de GMK als regionaal coördinatiecentrum (RCC) waar op dat moment het regionaal operationeel team (ROT) en het regionaal beleidsteam (RBT) gehuisvest zijn.

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte-Verhagen is opgenomen dat er één landelijke meldkamerorganisatie komt voor het aannemen van meldingen, met een beperkt aantal locaties voor uitgifte.

Gemeenten

De gemeenten hebben een belangrijke rol in de rampenbestrijding, met name voor processen gericht op bevolkingszorg. De gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor de herstelfase na een ramp. De 26 gemeenten in Midden- en West-Brabant werken samen bij de voorbereiding en de uitvoering en hebben hiervoor kennis- en beheerteams gevormd. In de veiligheidsdirectie worden de 26 gemeenten vertegenwoordigd door een coördinerend gemeentesecretaris.

De veiligheidsregio ondersteunt en faciliteert de gemeenten vanuit het team organisatieonderdeel gemeenten (OG).

Politie

De Politie Midden- en West-Brabant valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het regionaal college en werkt met de veiligheidsregio voornamelijk samen op het vlak van crisisbeheersing en grootschalig optreden. Tussen het bestuur van de veiligheidsregio en het regionaal college vindt inhoudelijk afstemming plaats. Het bestuur van de veiligheidsregio, het regionaal college en de minister van Veiligheid en Justitie sluiten een convenant met het oog op de samenwerking bij branden, rampen en crises. Het convenant heeft in ieder geval betrekking op de meldkamerfunctie, de informatievoorziening en informatie-uitwisseling, het multidisciplinair oefenen en de operationele prestaties van de politie bij rampen en crises.

Het kabinet Rutte-Verhagen heeft gekozen voor de vorming van een nationale politie. Er komt één landelijk politiekorps, onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. Dit ene korps zal bestaan uit tien regionale eenheden die zorg dragen voor de uitvoerende politietaken in hun gebied. De grenzen van de regionale eenheden zijn afgestemd op de indeling van de arrondissementen.

Openbaar Ministerie (OM)

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor opsporing en vervolging. Een ramp of crisis is vaak een gevolg van (verwijtbaar) menselijk handelen of brengt strafbare gevolgen mee. Het OM heeft zich als doel gesteld het lokaal bestuur maximaal te ondersteunen met de mogelijkheden die het strafrecht biedt. Daarnaast zorgt het OM in overleg met de andere kolommen binnen de veiligheidsregio voor een zo goed mogelijke afstemming van elkaars processen.

C. Sturing

De veiligheidsregio functioneert als één concern, waarbij sprake is van eenheid van beleid en aansturing. De veiligheidsregio stimuleert multidisciplinaire samenwerking tussen de partners en waarborgt doelmatige en efficiënte afstemming en aansturing.

Organisatorische inrichtingsprincipes

Het Algemeen Bestuur gaat over de strategische besluitvorming van de veiligheidsregio en treedt kaderstellend en controlerend op.

De algemeen directeur is eindverantwoordelijk voor taken en producten van de veiligheidsregio en legt verantwoording af aan het bestuur. Ondersteunende taken vallen onder eindverantwoordelijkheid van de algemeen directeur. Die kan taken mandateren of delegeren aan een kolom.

De kolom is resultaatverantwoordelijk voor een bepaalde taak of product. Er is sprake van 'sterke kolommen'. De kolommen hebben een eenhoofdige leiding.

Concernsturing

De kolommen functioneren als zelfstandige diensten binnen de concernkaders van de veiligheidsregio. De concernkaders worden bepaald of vertaald door de algemeen directeur.

Concernkaders hebben betrekking op inhoud, organisatie en financiën. Resultaatgebieden zijn vastgelegd. In het beleidsplan worden speerpunten en doelstellingen op het brede niveau van de veiligheidsregio vastgelegd.

Concernwerking bij de brandweer

Bij de regionalisering van de brandweer is gekozen voor een opbouw van de organisatie van onderop.

De concernsturing vanuit de veiligheidsregio vraagt om aanpassing van de sturingsprincipes binnen de brandweer en om aanpassing van de managementstructuur van de brandweerorganisatie.

Hierdoor is een betere beheersing van de organisatie mogelijk, worden capaciteit en expertise beter benut en wordt synergie bevorderd.

De brandweer functioneert als één organisatie en kent een eenhoofdige leiding. De brandweer functioneert binnen de kaders van de veiligheidsregio. De regionaal commandant legt verantwoording af aan de algemeen directeur van de veiligheidsregio.

De brandweer kent een managementteam met vier of vijf leden, inclusief de regionaal commandant.

Deze leden hebben een inhoudelijke portefeuille en sturen meerdere operationele eenheden aan. Een operationele eenheid wordt gevormd door een geografisch gebied waarbinnen meerdere brandweerposten opereren. De geografische gebieden sluiten aan bij de huidige clusterindeling. De operationeel leidinggevenden zijn het eerste aanspreekpunt voor de lokale bestuurders.

Risicobeheersing wordt centraal aangestuurd en (grotendeels) gedeconcentreerd uitgevoerd om de voeling met de lokale situatie te waarborgen.

BELEIDSPLAN 2011-2015
VEILIGHEIDSGEGEBIED MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Bijlage 4. Verdeling BDUR-gelden
ontwikkeling en besteding BDUR-gelden 2011 - 2015

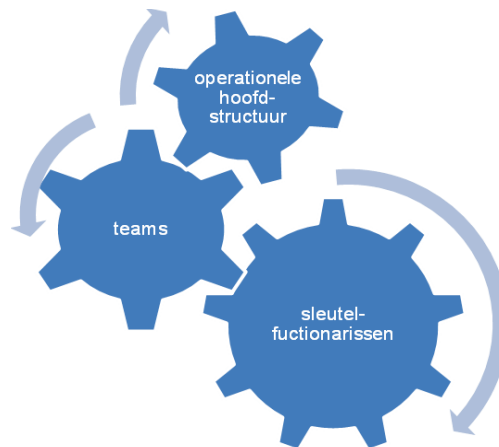
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	totaal
Ontwikkeling BDUR-gelden							
BDUR-gelden decembercirculair	1.154.566	1.719.270	1.719.270	1.619.142	1.520.799	1.423.931	9.156.978
bezuiniging			-100.128	-98.343	-96.868	-95.415	-390.754
beschikbaar BDUR-budget		1.719.270	1.619.142	1.520.799	1.423.931	1.328.516	7.611.658
reeds toegekend							
bedrijfsvoering VR	185.302	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	1.000.000
calamiteitencoördinatoren (niet uitgegeven in 2010)		120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	600.000
netcentrisch werken (niet uitgegeven in 2010)		215.000	215.000	215.000	215.000	215.000	1.075.000
videoconferentie / mfr	70.028	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	200.000
totaal	255.330	575.000	575.000	575.000	575.000	575.000	2.875.000
incidenteel te besteden (uitgaande van € 1.328.516 in 2015)	899.236	390.754	290.626	192.283	95.415	-	1.868.314
structureel te besteden (uitgaande van € 1.328.516 in 2015)		753.516	753.516	753.516	753.516	753.516	3.767.580
Besteding BDUR-gelden		2011	2012	2013	2014	2015	totaal
structureel beleidsplan							
regionaal crisis centrum regio		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
brandweervoorzieningen moerdijk		110.000	110.000	110.000	110.000	110.000	550.000
uitvoeren besluit opleidingen personeel brandweer		200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	1.000.000
uitvoeren besluit opleidingen personeel GHOR		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
aanpassing opleidingscentrum brandweer		90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	450.000
versterken kennis/kunde risicobeheersing (met name BRZO)		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
basisadministratie adressen en gebouwen (BAG)		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
totaal structureel middelen inzet BDUR		750.000	750.000	750.000	750.000	750.000	3.750.000
incidenteel beleidsplan							
impuls versterken netwerken GHOR		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
versterken organisatie en vakbekwaamheid crisiscommunicatie		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
invoren en implementeren nieuwe communicatietechnieken		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
intensiveren activiteiten VR gericht op zelfredzaamheid burgers		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
transformatie en implementatie brandweer over morgen		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
impuls in mobiliteit personeel en flankerend beleid		120.000	120.000	120.000	120.000	120.000	600.000
totaal incidenteel middelen inzet BDUR		370.000	370.000	370.000	370.000	370.000	1.850.000

Bijlage 5. Opleidings- en oefenbeleidsplan

STIP OP DE HORIZON:

**CRISISCAPACITEIT ALS STABIELE EN PROFESSIONELE BASIS
IN DE ORGANISATIE VOOR RAMPENBESTRIJDING EN CRISISBEHEERSING**

- *Er zijn multidisciplinair opgeleide, getrainde en geoefende decentrale hulpverleners (te weten; parate hulpdiensten én gemeenteambtenaren), met vakinhoudelijke kennis en kennis van procedures.*
- *Deze hulpverleners beschikken over de noodzakelijke vaardigheden en competenties.*
- *Zij hebben in opleidingen, trainingen en oefeningen ervaring opgedaan met het werken in organisaties voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.*
- *Zij kunnen functioneren als een stabiele en professionele basis voor de bestuurlijke en ambtelijke top al dan niet ten tijde van crises.*
- *Samenwerking en afstemming met defensie, waterschappen en andere bij crises betrokken sectoren is vanzelfsprekend.*
- *Er is een erkend, decentraal gedragen, eenduidig en functionerend kwaliteitssysteem voor opleidingen, trainingen en oefenen, waarmee de vakbekwaamheid van de functionarissen wordt geborgd.*

A. Inleiding

Een goede voorbereiding op het functioneren van de organisatie voor crisisbeheersing en rampenbestrijding van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant kan niet zonder het systematisch Opleiden, Trainen en Oefenen (afgekort OTO) van de betrokken functionarissen.

Dit meerjaren OTO-beleidsplan beschrijft de visie, ambitie en aanpak t.a.v. het opleiden, trainen en oefenen van de multidisciplinair samengestelde crisisbeheersingsteams Regionaal Beleidsteam (RBT), Gemeentelijk Beleidsteam (GBT), Regionaal Operationeel Team (ROT) en Commando Plaats Incident (COPI). De resultaten van de uitgevoerde activiteiten worden geborgd in een kwaliteitssysteem. Dat betekent systematisch oefenen, evalueren en bijstellen.

Het beleidsplan wordt jaarlijks uitgewerkt in een jaarplan. Deze jaarplannen bieden de mogelijkheid om de doelstellingen van OTO bij te stellen, afhankelijk van de uitkomsten van de kwaliteitsmetingen en landelijke en regionale ontwikkelingen.

B. Visie op OTO

De samenwerkende partners in de Veiligheidsregio willen zich gezamenlijk richten op het verbeteren van de kwaliteit van de voorbereiding op de incidentbeheersing. Om dat doel te bereiken moet de Veiligheidsregio beschikken over een krachtige organisatie voor crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Het Crisisplan dat wordt opgesteld in 2011 regelt o.a. de samenwerking tussen brandweer, politie, GHOR en gemeenten ten tijde van een crisis. Hiervoor wordt een tijdelijke regionale multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie opgericht. De functionarissen in deze organisatie zijn en worden allen voldoende opgeleid, getraind en geoefend om hun functie doelmatig en effectief te vervullen. Tevens beschikken zij over de voor hun functie noodzakelijke vaardigheden en competenties. De basis voor het Crisisplan is gelegd in de bestuurlijk vastgestelde Regeling bestuurlijke coördinatie bovenlokale rampen en crises Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant 2008, de handboeken COPI, ROT en BT en de algemene competenties en functie- en taakbeschrijvingen van de sleutelfunctionarissen in de rampenbestrijdingsorganisatie. Met de vaststelling van deze documenten zijn de sleutelfunctionarissen¹ bepaald, zodat helder is wie welke rollen, taken en bevoegdheden hebben. Ook is duidelijk wie met wie samenwerkt en wie welke activiteiten (processen) uitvoert om crises het hoofd te bieden. Tevens zijn de werkprocessen beschreven.

De beleidsvisie gaat onder meer uit van de competenties die noodzakelijk zijn voor het behalen van de operationele en overige prestaties in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het plan voorziet in adequate opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, zowel individueel als per groep c.q. team. Effectief oefenen kan alleen worden bereikt, wanneer de betrokken functionarissen een traject van opleiden en trainen hebben volbracht. De oefeningen zijn afgestemd op het risicoprofiel van de Veiligheidsregio en de generieke aspecten van de rampbestrijdingsplannen; zij zijn realistisch, niet vrijblijvend en gericht op resultaten.

¹ Zie voor een overzicht van de sleutelfunctionarissen Bijlage Opleidings- en oefenbeleidsplan

C. Doelstelling

De doelstelling van dit OTO-beleidsplan is werken naar een geborgd regionaal meerjaren OTO-beleid voor de Veiligheidsregio en de samenwerkende partners. De stip op de horizon is als volgt verwoord:

- Er zijn multidisciplinair opgeleide, getrainde en geoefende decentrale hulpverleners (te weten; parate hulpdiensten én gemeenteambtenaren), met vakinhoudelijke kennis en kennis van procedures.
- Deze hulpverleners beschikken over de noodzakelijke vaardigheden en competenties.
- Zij hebben in opleidingen, trainingen en oefeningen ervaring opgedaan met het werken in organisaties voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Zij kunnen functioneren als een stabiele en professionele basis voor de bestuurlijke en ambtelijke top al dan niet ten tijde van crises.
- Samenwerking met defensie, waterschappen en andere bij crises betrokken sectoren is vanzelfsprekend.
- Er is een erkend, decentraal gedragen, eenduidig en functionerend kwaliteitssysteem voor opleidingen, trainingen en oefenen, waarmee de vakbekwaamheid van de functionarissen wordt geborgd.

Dit wordt bereikt door:

- Het versterken en onderhouden van de specialistische kennis en vaardigheden van de sleutelfunctionarissen en de multidisciplinaire teams COPI, ROT, RBT en GBT in de organisatie voor crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Het toetsen van individuele functionarissen op de mate van opleiden, trainen en oefenen met behulp van een functionarisvolgsysteem.
- Het waarnemen van functionarissen op basis van teamcompetenties en kennis en gedrag.
- Het systematisch evalueren van oefeningen, verbeteren van de prestaties en actualiseren van de beleidsvoornemens met behulp van een kwaliteitssysteem.

D. Afbakening mono - multi

Het multidisciplinaire beleid richt zich op de opleiding, training en oefening van de sleutelfunctionarissen in de multidisciplinaire teams COPI, ROT, GBT en RBT. Uitgangspunt is dat de functionarissen beschikken over vakinhoudelijke kennis en kennis van procedures. Het opdoen en bijhouden van deze kennis wordt beschouwd als een monodisciplinaire verantwoordelijkheid. Dat geldt ook voor de eis dat de sleutelfunctionarissen beschikken over de vaardigheden en competenties die noodzakelijk zijn voor het behalen van de operationele en overige prestaties in het kader van de brandweezorg, de GHOR, de politiezorg, de gemeentelijke processen, het meldkamerproces, alsmede de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Met andere woorden: de sleutelfunctionarissen hebben deze zaken 'in hun rugzak' op het moment dat zij deel (gaan) uitmaken van de operationele hoofdstructuur. Tevens zijn de sleutelfunctionarissen, afhankelijk van hun functie in de operationele hoofdstructuur, een vastgesteld aantal uren per jaar beschikbaar voor het deelnemen aan trainen en oefenen. Ook dit beschikbaar zijn is een monodisciplinaire verantwoordelijkheid. De coördinatie van de multi OvD-oefeningen (Officier van Dienst) is een multidisciplinaire verantwoordelijkheid.

Het trainen en oefenen van OvD-en op multidisciplinair samenwerken (z.g. motorkapoverleg) is en blijft belangrijk. Deze samenwerking is immers de basis van de volledige opschaling naar GRIP-1. Het kunnen samenwerken op dit niveau behoort tot de monodisciplinaire vakbekwaamheid van een functionaris. Uitgangspunt is dat deze functionarissen getraind en geoefend zijn in het multidisciplinair samenwerken. De trainingen en oefeningen maken structureel deel uit van de monodisciplinaire opleidings- en oefenplannen.

E. Uitgangspunten voor OTO

Het beleidsplan is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Rampen komen weinig voor. Het opbouwen van praktijkervaring is vrijwel niet mogelijk. Ook de mogelijkheden om praktijkgericht te oefenen zijn beperkt. Dat geldt tevens voor het onderhouden van specifieke parate kennis. De rampenbestrijding en crisisbeheersing moeten daarom zo eenvoudig en logisch mogelijk zijn ingericht.
2. De werkwijze bij rampen en crises en het gebruik van de bijbehorende systemen moeten zoveel mogelijk zijn geïntegreerd in de routinematige werkwijze van de dagelijkse praktijk.

3. Het multidisciplinaire opleidings- en oefenbeleid is gebaseerd op de monodisciplinaire opleidings- en oefenbeleidsplannen van de partners in de veiligheidsregio.
4. Het beleid is afgestemd met defensie, het openbaar ministerie en de waterschappen.
5. Het OTO-beleid betreft het systematisch opleiden, trainen en oefenen van de sleutelfunctionarissen in de organisatie voor crisisbeheersing en rampenbestrijding individueel en in teamverband.
6. Het beleid gaat uit van de competenties die noodzakelijk zijn voor het behalen van de operationele en overige prestaties in het kader van de brandweezorg, de GHOR, de politiezorg, het meldkamerprocessen en de gemeentelijke processen. De basis van een goede fundering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn sterke kolommen. Dat betekent dat de sleutelfunctionarissen kennis hebben van de eigen monodisciplinaire organisatie en de monodisciplinaire processen
7. Het beleid gaat tevens uit van de competenties die noodzakelijk zijn voor het behalen van de operationele en overige prestaties in het kader van de crisisbeheersing en rampenbestrijding. Dat betekent dat sleutelfunctionarissen voldoen aan de functionele eisen, alsmede de algemene en functiegerelateerde competenties die aan de te vervullen functie zijn gesteld.
8. De uitvoering van het OTO-beleid gebeurt conform de in dit plan beschreven en vastgestelde kwaliteitscriteria.
9. De (sleutel)functionarissen die deel uitmaken van de operationele hoofdstructuur en optreden in COPI en ROT, zijn veertig uur per jaar beschikbaar voor trainen en oefenen. Twintig uur worden in ieder geval besteed aan het trainen en oefenen van de functionaris voor de verdere ontwikkeling van de eigen vakbekwaamheid en competenties. De functionarissen zijn hiervoor vrijgemaakt door hun kolom. Daarboven is de functionaris twintig uur beschikbaar voor de invulling van de oefeningen van collega's door bijvoorbeeld het leveren van tegenspel. De kolommen leveren deze functionarissen in capaciteit of in financiële zin. De andere (sleutel)functionarissen, die deelnemen aan GBT en/of RBT, trainen en oefenen tenminste acht tot maximaal twintig uur per jaar. (een ander op basis van de door de VD gemaakte opmerkingen in december 2009)
10. Vóór 1 januari 2012 zijn alle sleutelfunctionarissen opgeleid en geoefend conform deze beleidsvisie.
11. De oefeningen worden aangepast op het risicoprofiel van de regio.
12. Scenariodenken is de rode draad bij het vormgeven van de oefeningen.
13. Enkele gemeenten hebben uitgesproken eraan te hechten om lokaal te blijven oefenen. Het Dagelijks Bestuur heeft daarom besloten tot het leveren van maatwerk. Gemeenten worden alleen als zij dit zelf willen per cluster beoefend.
14. Minimaal eenmaal per jaar wordt een multidisciplinaire oefening op RBT-niveau gehouden bij een van de objecten/gebieden die als meest risicovol zijn aangemerkt.
15. Minimaal eenmaal per jaar wordt een (lands-)grensoverschrijdende oefening, die is aangepast op het risicoprofiel, gehouden.
16. Eénmaal per vier jaar wordt een grootschalige multidisciplinaire operationele totaaloefening gehouden.
17. Oefeningen worden afgestemd op generieke patronen en aspecten.

F. Relatie met Risicoprofiel / scenario's

Risicoprofiel

De multidisciplinaire oefeningen (waaronder grensoverschrijdende oefeningen) worden aangepast op het risicoprofiel van de regio. Op het moment van schrijven van dit beleidsplan is het risicoprofiel nog niet vastgesteld door het bestuur. Tijdens de presentatie van het risicoprofiel aan het bestuur (2 juli 2009) kwam als resultaat van een bestuurlijke enquête als voorlopig risico top 5 profiel naar voren:

1. Ongeval gevaarlijke stoffen binnen de regio;
2. Verkeersongeval;
3. Uitval nutsvoorzieningen;
4. Extreme weersomstandigheden;
5. Volksgezondheid/ ziektegolf.

Na bestuurlijke vaststelling van het risicoprofiel zal de beleidsvisie waar nodig op de besluitvorming worden aangepast.

Rampbestrijdingsplannen

De Seveso II-richtlijn (1996) schrijft ondermeer voor dat rampbestrijdingsplannen voor inrichtingen en luchthavens eens in de drie jaar moeten worden geoefend.

Binnen de Veiligheidsregio bestaan 36 rampbestrijdingsplannen voor inrichtingen en 2 voor luchthavens. De afzonderlijke rampbestrijdingsplannen bezitten een groot aantal generieke aspecten. De oefeningen worden naast het risicoprofiel afgestemd op deze aspecten. Specifieke zaken (b.v. open dag vliegveld, bijzondere evenementen met grote maatschappelijke impact) worden specifiek geoefend.

Grensoverschrijdende samenwerking

In het kader van de (lands-) grensoverschrijdende samenwerking wordt gedurende de beleidsperiode tenminste één grensoverschrijdende oefening georganiseerd. Ook de grensoverschrijdende oefeningen zijn gebaseerd op het risicoprofiel van de (grens)regio.

Scenario's

Naast aanpassing aan het risicoprofiel worden in de oefeningen de volgende scenario's meegenomen:

- Terroristische dreiging;
- Problemen in de voedselketen;
- Psycho-crisis;
- Grootschalige evenementen;
- Kwetsbaarheden in informatiesystemen ;
- Telecommunicatieverstoringen in de logistieke keten.

Oefendoelen

Op basis van gehouden evaluaties en onderzoeken zijn er twee zekerheden en een aantal generieke patronen te herkennen.

Als het om rampen en crisis gaat zijn er twee zekerheden:

1. De zekerheid dat een volgende crisis zich zal aandienen;
2. De zekerheid dat ook dan uit de evaluatie zal blijken dat het overgrote deel van de dingen die misgaan, de dingen zijn die steeds misgaan.

De generieke patronen zijn terug te vinden in het onderstaande voorbeeld van een 'standaard' evaluatie.

'Ondanks de plannen moest veel – en niet steeds succesvol – geïmproviseerd worden; cruciale instellingen en personen bleven te lang buiten beeld; niet iedereen was duidelijk hoe de verschillende bevoegdheden van de betrokkenen waren; dat zoveel organisaties en instellingen betrokken zouden kunnen zijn was ongekend; de informatie-uitwisseling liet te wensen over en de rol en betekenis van de media werden door betrokkenen onderschat.'

M. J. van Duin, Rampen in Nederland

De aspecten in dit citaat komen voor een groot deel overeen met de resultaten van de (interne) nota 'Toetsing Rampenbestrijding 2004, zicht op resultaat' van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

De belangrijkste trainings- en oefendoelen van dit beleidsplan richten zich op deze generieke patronen en worden als volgt benoemd:

- de rolvastheid van elke functionaris;
- de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de functionaris en team;
- leiding geven;
- communiceren;
- informeren;
- besluitvaardigheid;
- samenwerken.

G. Aandachtsgebieden

Bij de oefeningen wordt in ieder geval aandacht besteed aan de samenwerking tussen de betrokken disciplines met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- Bestrijding incidenten met gevaarlijke stoffen
- Slachtofferzorg (Redding, Geneeskundige en geestelijke zorg, Registratie & informatie, Identificeren, Uitvaart)
- Bevolkingszorg (waarschuwen bevolking, Evacuatie, Afzetten, Opvang en verzorging, Primaire levensbehoeften etc.)
- Voorlichting/Communicatie (Pers- en publieksinformatie op alle niveaus).
- Netcentrisch werken.

H. Bestuurlijk oefenen

Naast het multidisciplinair en bestuurlijk oefenen voor GBT en RBT wordt in de komende beleidsperiode met specifieke trainingen bijzondere aandacht geschonken aan de rol van de burgemeester in met name de responsfase en nafase van het incident. Van bestuurders is meermalen het signaal ontvangen dat men behoefte heeft aan feed-back op het eigen functioneren. Op basis van deze signalen, de waarnemingen tijdens de GBT-oefeningen in de afgelopen jaren en landelijke literatuur en ontwikkelingen m.b.t. dit onderwerp zal tijdens deze specifieke bestuurlijke trainingen aandacht worden geschonken aan onderwerpen als:

- Rolvastheid;
- Communiceren met de media;
- Leiding geven;
- Besluitvaardigheid.

I. Kwaliteitscriteria voor OTO

Het OTO-beleid kent de volgende kwaliteitscriteria:

1. Alle personen die in aanmerking komen om de functie van sleutelfunctionaris in de organisatie voor crisisbeheersing en rampenbestrijding te vervullen zijn in het bezit van het diploma van een erkende basis opleiding crisisbeheersing
2. Alle personen die in aanmerking komen om de functie van sleutelfunctionaris in een van de multidisciplinaire teams (COPI, ROT, GBT, RBT) te vervullen hebben een erkende opleiding voor het desbetreffende team met voldoende resultaat afgesloten.
3. Alle personen die in aanmerking komen om de functie van sleutelfunctionaris in een van de multidisciplinaire teams (COPI, ROT, GBT, RBT) te vervullen worden elk kalenderjaar eenmaal bijgeschoold in nieuwe ontwikkelingen inzake de rampenbestrijding
4. Alle personen die in aanmerking komen om de functie van sleutelfunctionaris in een van de multidisciplinaire teams (COPI, ROT, GBT, RBT) te vervullen hebben elk kalenderjaar een oefenervaring van het desbetreffende team. Ook het zogenaamde schaduw draaien telt hierbij mee.
5. Per twee kalenderjaren wordt één grootschalige multidisciplinaire oefening gehouden (COPI, ROT, GBT en RBT)
6. Per vier kalenderjaren wordt een realistische grootschalige multidisciplinaire operationele totaaloefening gehouden.
7. Alle personen die in aanmerking komen om de functie van sleutelfunctionaris in een van de multidisciplinaire teams (COPI, ROT, GBT, RBT) te vervullen voldoen aan de voor de desbetreffende functie/team geldende basisvereisten crisismanagement

J. Borging OTO

Tegelijk met de implementatie van dit beleidsplan en uitvoering van het jaarplan 2011 wordt een start gemaakt met het systematisch werken aan verbeteringen. Dit gebeurt met een erkend, decentraal gedragen, eenduidig en functionerend kwaliteitssysteem voor opleidingen, trainingen en oefenen. De borging van OTO loopt, evenals het OTO-beleid langs twee lijnen:

- a. De collectieve lijn van het functioneren van de operationele teams RBT, GBT, ROT en COPI (kwaliteitszorgsysteem)
- b. De individuele lijn van het functioneren van de sleutelfunctionarissen met het functionarissenvolgsysteem.

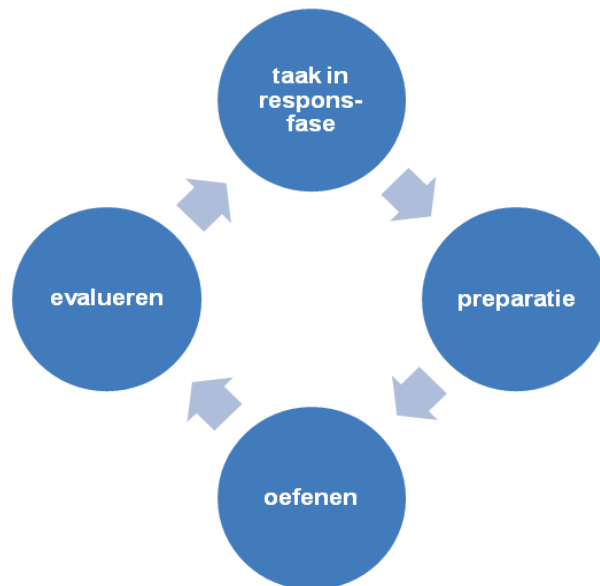
Uitgegaan wordt van competenties die noodzakelijk zijn voor het behalen van de operationele en overige prestaties in het kader van de brandweertzorg, de GHOR, de politiezorg, het

meldkamerproces, de gemeentelijke processen alsmede de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De leden van de Veiligheidsdirectie staan elk garant voor de geschiktheid van de sleutelfunctionarissen uit de desbetreffende kolom om de functie in de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing te vervullen. De directeur Veiligheidsregio kan hen hierop aanspreken.

In de beleidsperiode willen we toegroeien naar een organisatie die streeft naar optimale doelmatigheid en effectiviteit. Het kwaliteitssysteem en functionarissenvolgsysteem worden door alle functionarissen erkend en gedragen. Het proces van voortdurend verbeteren is verankerd in de dagdagelijkse praktijk van de functionarissen in de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het resultaat is dat de functionarissen kunnen functioneren als een stabiele en professionele basis voor de bestuurlijke en ambtelijke top al dan niet ten tijde van een ramp of crisis.

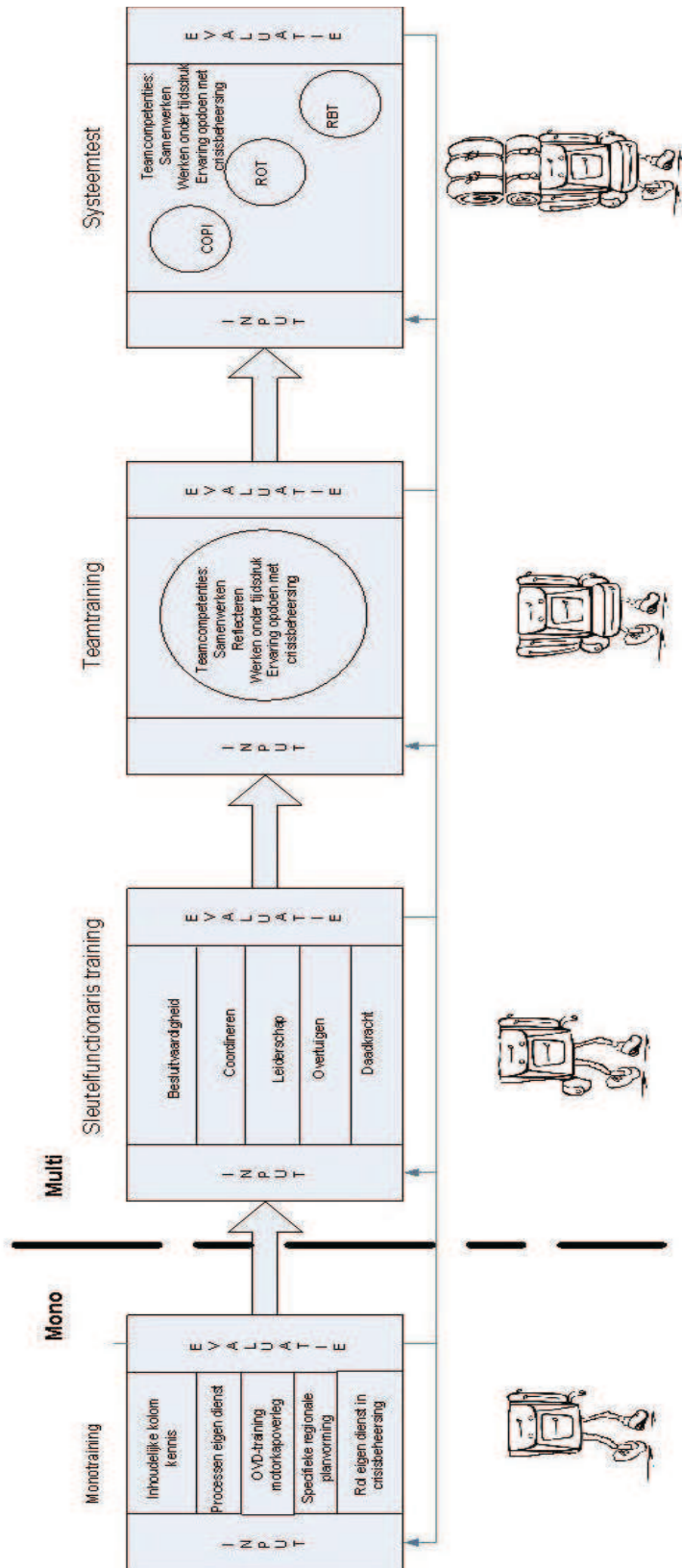
Ad a. Kwaliteitszorgsysteem

De trainingen en oefeningen van de crisisteams COPI, ROT, GBT en RBT worden schriftelijk geëvalueerd. De generieke patronen en specifieke leerpunten uit deze evaluaties en de evaluaties van incidenten dienen als input voor de preparatie en de oefendoelen van de jaarplannen. Individuele uitkomsten worden tevens verwerkt in het functionarissenvolgsysteem.

Op de volgende pagina wordt het kwaliteitssysteem voor opleiden, trainen en oefenen schematisch weergegeven.

Niveau differentiatie crisisbeheersing

Ad b. Functionarissenvolgsysteem

In het functionarissenvolgsysteem wordt per functionaris geregistreerd of deze in het bezit is van het diploma van een erkende basis opleiding crisisbeheersing en een opleiding voor het team, waarin de functionaris een rol vervult. De gehouden bijscholingen en oefenervaringen RBT, GBT, ROT en COPI worden opgetekend in het functionarissenvolgsysteem. Per functionaris wordt vastgelegd of de oefening is gevolgd en of aan de van toepassing zijnde competenties wordt voldaan. Indien een functionaris niet voldoet aan de gewenste wijze van functioneren, dient deze een extra training te volgen en/of aan een extra oefening deel te nemen.

K. Financiën

Er wordt uitgegaan van een geïndexeerd bedrag ten opzichte van afgelopen jaar met een 10% marge. Voor ieder jaar dient € 110.000 te worden gereserveerd. Dit bedrag is exclusief indexering en exclusief kosten als gevolg van nieuwe ontwikkelingen zoals de trainingen en oefeningen ten behoeve netcentrisch werken en serious gaming.

L. Uitvoering

De Veiligheidsdirectie is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleidsplan.

De beleidskaders worden verder geconcretiseerd en uitgewerkt in de jaarplannen. Aan deze jaarplannen wordt een oefenschema toegevoegd voor alle oefeningen van de medewerkers. Bij het opstellen van de jaarplannen zijn naast de operationele hulpdiensten, de GMK en het organisatieonderdeel gemeenten ook defensie, het openbaar ministerie en de waterschappen structureel betrokken.

Bijlage Opleidings- en oefenbeleidsplan: Sleutelfunctionarissen

Overzicht sleutelfunctionarissen binnen de operationele hoofdstructuur Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

De mensen die het team *commando plaats incident* (CoPI) vormen zijn de:

- Leider CoPI (ontkleurd);
- Stafffunctionaris Brandweer;
- Stafffunctionaris Politie;
- Stafffunctionaris GHOR;
- Stafffunctionaris Gemeenten;
- Informatiemanager / secretaris;
- Plotter;
- Voorlichter;
- Specialistische adviseurs en vertegenwoordigers van publiek private partijen (afhankelijk van de aard van het incident op verzoek van de Leider CoPI)

Het regionaal operationeel team bestaat uit:

- De operationeel leider (ontkleurd), voorzitter
- Het hoofd sectie Brandweer
- Het hoofd sectie Politie
- Het hoofd sectie GHOR
- Het hoofd sectie Gemeenten
- Het hoofd sectie Defensie
- De communicatieadviseur
- De informatiemanager
- De informatiecoördinator / plotter
- De secretaris;
- De specialistische adviseurs

De **basisbezetting** van het GBT ziet er als volgt uit:

- Lid beleidsteam Brandweer
- Lid beleidsteam GHOR
- Lid beleidsteam Politie
- Lid beleidsteam Gemeente
- Communicatie adviseur (vanuit het onderdeel gemeente)
- Secretaris / notulist (vanuit de getroffen gemeente)

Regionaal Beleidsteam (RBT)

Conform de 'Regeling bestuurlijke coördinatie bovenlokale rampen en crises Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant' (vastgesteld AB op 27 maart 2008) bestaat het regionaal beleidsteam uit de burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn of dreigen te worden bij de ramp of crisis, alsmede uit de hoofdofficier van justitie. De voorzitter van elk direct betrokken waterschap wordt uitgenodigd deel uit te maken van het beleidsteam.

Het regionaal beleidsteam adviseert de voorzitter van de veiligheidsregio in zijn of haar rol als coördinerend burgemeester.

Aan de vergaderingen van het regionaal beleidsteams nemen als adviseur deel: de operationeel leider, de regionaal commandant brandweer, de korpschef van de politie, de regionaal geneeskundig functionaris, de coördinerend gemeentesecretaris² en de communicatieadviseur. De voorzitter kan functionarissen van wie de aanwezigheid, gelet op de omstandigheden van de ramp/crisis, van belang is, uitnodigen om als adviseur aanwezig te zijn.

² De functie wordt ingevuld door de gemeentesecretaris van de gemeente waaruit de voorzitter van de veiligheidsregio afkomstig is.

Bijlage 6. Begrippenlijst

De Wet Veiligheidsregio's vormt een belangrijk kader voor de veiligheidsregio.

Doelstelling Wet veiligheidsregio's: het is wenselijk om de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening, met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.¹

Beoogd effect Wet Veiligheidsregio's: burgers in ons land zullen beter beschermd zijn tegen de risico's van brand, ongevallen, rampen en crises en een betere hulpverlening en nazorg krijgen als zij onverhoopt slachtoffer dreigen te worden van zo'n incident.²

Taak van de veiligheidsregio:

1. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises
2. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald
3. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders op het terrein van brandpreventie
4. de voorbereiding op de bestrijding van branden en zware ongevallen en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing
5. het instellen en in stand houden van een brandweer
6. het instellen en in stand houden van een organisatie, belast met het organiseren van de geneeskundige hulpverlening
7. het voorzien in de meldkamerfunctie
8. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel
9. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder 4 tot en met 7 genoemde taken³

Ramp: een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Rampenbestrijding: het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen van een ramp en het beperken van de gevolgen van een ramp.

Crisis: een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast.

Crisismanagement: het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio in een crisis treft ter handhaving van de openbare orde, indien van toepassing in samenhang met de maatregelen en voorzieningen die op basis van een bij of krachtens enige andere wet toegekende bevoegdheid ter zake van een crisis worden getroffen

Incidentbestrijding: doelt op het gecoördineerd inzetten van het brandbestrijdend, rampenbestrijdend en crisisbeheersend vermogen door de regio bij incidenten, met het oogmerk een stabiele situatie te creëren. Incidentbestrijding hoeft niet altijd betrekking te hebben op een fysieke gebeurtenis. Ook handelingen van de Veiligheidsregio die samenhangen met de dreiging of aankondiging van een gebeurtenis worden onder activiteiten van incidentbestrijding geschaard.

¹ Volgens de Wet Veiligheidsregio's

² Volgens de memorie van toelichting Wet VR uit 2006

³ Gebaseerd op art. 10 Wet veiligheidsregio's

Risicobeheersing: behelst de structurele aandacht voor fysieke (on)veiligheid en het voorkomen en terugdringen van onveilige situaties en de zorg voor het zoveel mogelijk met preventieve maatregelen beperken en beheersen van de gevolgen van inbreuken op de fysieke veiligheid.

Herstel uit een ontwrichte situatie: Herstel behelst meer dan alleen nazorg en omvat ook bestuursondersteuning (bij inspecties, onderzoeken, etc.) en beleidsbijstelling. Het doel van herstel is het creëren van een genormaliseerde situatie. De herstelfase kan een maanden- of zelfs jarenlange doorlooptijd hebben.

Geneeskundige hulpverlening: geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing door daartoe aangesteld personeel, als onderdeel van een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines, door tussenkomst van een meldkamer

GHOR: de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied

Ambulancevervoerder: degene aan wie op grond van de Wet ambulancevervoer een vergunning tot het verrichten van ambulancevervoer is verleend

Veiligheidsberaad: overleg tussen de voorzitters van de veiligheidsregio's

RRCP: Referentiekader Regionaal Crisis Plan: de doorontwikkeling van de basisvereisten crisismanagement (LBCB 2006); het vormt de basis voor het regionaal crisisplan dat op grond van de Wet VR verplicht moet worden opgesteld. Het RRCP biedt de VR's richtlijnen (referenties) zodat zij eenduidig een regionale crisisorganisatie kunnen inrichten.

Multidisciplinair knoppenmodel: onderdeel van het RRCP. Het model legt een relatie tussen de aard van het grootschalige of bijzondere incident en de daarop af te stemmen capaciteit. In combinatie met de GRIP wordt het mogelijk om met dit model de juist werkprocessen te activeren (door op de 'knoppen' te drukken) en de aansturing daarop af te stemmen.

Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ACIR	Adviescommissie Coördinatie Informatievoorziening Rampenbestrijding
ADR	Algemene Doorlichting Rampenbestrijding
AOV-er	Ambtenaar Openbare en Veiligheid
ARC	Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing
Bevi	Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen
BIR	Besluit Informatie inzake Rampen en zware ongevallen
Bri	Besluit Rampbestrijdingsplannen Inrichtingen
Brzo	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CAG	Commissie van Advies GHOR
CdK	Commissaris der koningin
CMBA	Civiel Militair Bestuurlijke Afspraken
CoPI	Commando Plaats Incident
cRNVGS	Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen
CRP	Centraal Registratiepunt gevaarlijke stoffen
DB	Dagelijks Bestuur
ERC	Expertisecentrum Risico- en Crisiscommunicatie
GDI	Geo Data Infrastructuur
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulp Organisatie in de Regio
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
GS	Gedeputeerde Staten
ICMS	Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
IRI	Interfacultair Reactor Instituut
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
MIV	De Raad voor Multidisciplinaire Informatie Voorziening

MOB	Multidisciplinair Operationeel Handboek
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NMARCC	Nationale Maritieme- en Aeronautische Redding Coördinatie Centrum
NS	Nationale Spoorwegen
OM	Openbaar Ministerie
OSP	Operationele Staf Parket
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
PBZO	Preventie Beleid Zware Ongevallen
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RCC	Regionaal Coördinatie Centrum
ROT	Regionaal Operationeel Team
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC-west	Regionaal Militair Commando-west
RRCP	Referentiekader Regionaal Crisis Plan
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen
RWS	Rijkswaterstaat
SGBO	Structuur Grootschalig Bijzonder optreden
TMO	Taskforce Management Overstromingen
USAR	Urban Search And Rescue
VD	Veiligheidsdirectie
VR	Veiligheidsrapport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WARVW	Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels
WAZ	Wet ambulancezorg
WVR	Wet veiligheidsregio's